

Geirim - Should we accept them or is the Syrian edict the correct model?

Show# 175 | June 24th 2018

רמב"ם פירוש המשניות - מסכת פרה פרק ג משנה ג

ואשר ראוי שתדעהו, שזה הענין אינו הכרחי בכל מקדש מי חטאת שלא יהיה אלא כן, ואמנם הכוונה מה שאספר לך, וזה שכל טמא מת אין לו טהרה אלא בהזאת שלישי ושביעי כמו שבא בפסוק ואמר יתעלה (במדבר ט) וטבל במים איש טהור. ואם שיעדנו אנחנו שלא נמצא איש טהור אבל כולן טמאין טומאת מת כמו בזמננו זה איך יהיה אפשר שיטהר הכהן השורף את הפרה, והאיש אשר יזה יצטרך שיהיה טהור ואין שם מי שיזה עליו הנה הגיע בטול זאת המצוה, כי אפר הפרה אמנם יטהר הטמא אם יזה עליו איש טהור וזה האיש לא יהיה טהור אלא באפר הפרה, ואומר אני שאפשר לנו התחבולה במציאות אנשים אין טומאת מת עליהן כלל, ועם זה נרחיקם בכל יכלתנו מגעם באפר, ויהיה הקדוש בכלים שאין מקבלין טומאה ויזה על זה הכהן השורף ויטהר, אמנם כל עוד שיהיה אצלנו איש טהור ידוע הנה אין הבדל בין איש שלא נטמא לעולם במת ובין איש אשר נטמא כל ימיו ואח"כ טבל והזה עליו ג' ז', אלא שזה אשר הוזה עליו יותר גדול המדריגה בטהרה לפי שהפסוק כבר שפט עליו שהוא טהור.

עת לעשות לה' הפרו תורתך

תלמוד בבלי מסכת תמורה דף יד עמוד ב

דרש ר' יהודה בר נחמני מתורגמניה דר"ל: כתוב אחד אומר כתוב לך את הדברים האלה, וכתוב אחד אומר כי על פי הדברים האלה, לומר לך דברים שעל פה - אי אתה רשאי לאומרן בכתב, ושכתב - אי אתה רשאי לאומרן על פה. ותנא דבי רבי ישמעאל: כתוב לך את הדברים האלה - אלה אתה כותב, אבל אין אתה כותב הלכות! אמרי: דלמא מילתא חדתא שאני; דהא רבי יוחנן ור"ל מעייני בסיפרא דאגדתא בשבתא, ודרשי הכי: עת לעשות לה' הפרו תורתך, אמרי: מוטב תיעקר תורה, ואל תשתכח תורה מישראל.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נד עמוד א

והתקינו שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם, שנאמר: והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים: ה' עמכם, ויאמרו לו: יברכך ה'; ואומר: ה' עמך גבור החיל; ואומר: אל תבוז כי זקנה אמר; ואומר: עת לעשות לה' הפרו תורתך. רבי נתן אומר: הפרו תורתך משום עת לעשות לה'.

שו"ת פאר הדור להרמב"ם סימן קלב

שאלה: ויורנו מוריגו בבנימין אשר קנה שפחה יפת תואר, והוא בחור, וזאת יושבת בביתו, והבית גדול. אכן דרין עמו אשת אביו ושלש בנותיה. ויהי כמשלש חדשים נפלה קטטה ביניהם, וכתרו את בנימין מנוחה הדריכוהו, והוליכוהו אל השופט, והלשינו על כי בביתו שפחה גויה,¹ והוא מתייחד עמה והישר בעיניו יעשה. וכשמוע השופט אמר להביא את השפחה לפניו, וישאל את פיה לאמר, מאי זה עם את, והיא ערכה תשובתה כי יהודית היא, ואיימה (השופט) וגזמה והיא לא נתנה על לבה ואמרה מבני היהודים ושבוני ויביאוני הנה. ויהי כשמוע השופט את דבריה מצאה חן בעיניו, וישלחה ותבא הביתה.² וכראותה בנימין עלז לבו וירא מנוחה כי טוב, ונשארה כתמול שלשום. הנה כן יודיענו אם חייבין בית דין להוציאה מביתו משום שנאמר³ והייתם נקיים מה' ומישראל, או דילמא מאחר כי אשת אביו ונשי"ם לו שם שלש בנותיה, לא יוציאוה, ובאיזה דין יוציאוה, מאחר כי לא מצאנו שאסרו אלא יחוד פנויה ויחוד בגויה.⁴ באיזה דין נאסור ישיבתה בביתו, ואם יש לה דין יפת תואר או לא. תוריגו הדרתו. ושכמ"ה.

תשובה: ודאי⁵ מדין תורה צריך לגרשה משם, ואפילו בגיותה, כי לא⁶ דברה תורה אלא כנגד היצר, וכאשר אמרו באסורין⁷, ובתים⁸ מלאים כל טוב, אפילו קדלי דחזירי, ולא זו הדרך. ולכן מחוייבין בית דין אחר שמועה זו אשר לא טובה שישתדלו⁹ בכל עוז ותעצומות לגרש האמה הזאת, או שישחררנה וישאנה. ואף¹⁰ כי הנטען¹¹ על השפחה ונשתחררה אינו יכול לישאנה לכתחלה, אכן כאשר פסקנו בדברים כאלו (שיגרש) [שישחררנה] וישא[נה], ופסקנו כך מפני תקנת השבים, ואמרנו מוטב שיאכל רוטב ולא שומן עצמו, וסמכנו על אומרם ז"ל¹², עת¹³ לעשות לה' הפרו תורתך. ויכול¹⁴ לישאנה¹⁵. והאל במרומי יכפר עונינו כאשר דבר לנו, ואסירה כל בדיליך. וכתב משה.

שו"ת אחיעזר חלק ג סימן כו אות ז

והנה אחרי הרעוואלוציע שהיתה בימי המלחמה הגדולה שהותר הגירות וגם הוכר על פי חק ונימוסים נשואי אזרחים, נשאלתי בכיוצא בו איזה פעמים, בנכרית שניסת לישראל בציווילעיהע ורצונה להתגייר ולהנשא בחופה וקדושין, באמרם שרצונם לגדל את בניהם ע"פ דת ישראל, וגם אומרים שאם הב"ד לא יקבלו לגירות ישתמד הבעל, אם יש להתיר לכתחלה, וראיתי בשו"ת טוב טעם ודעת מהדו"ק מהגאון מוהר"ש קלוגער בסי' ר"ל שהעלה להקל ולהתיר לכתחלה בכה"ג, ונסתייע מד' המהרי"ק סי' קכ"ט ומד' הרמ"א סי' קע"ג ס"ה, אף דלא דמי דהתם בפנוי' מ"מ הא לא לחד דיעה אסורה ומ"מ כדי שלא תצא לתרבות רעה מתירים מה"ט יש להקל גם בזה. וכיון שאם הי' רוצה הי' משתמד. ונראה מזה דכונתם לש"ש יעו"ש. ומצאתי יסוד לזה מתשובת הרמב"ם

פאר הדור סי' קל"ב שנשאל בבחור אחד שקנה שפחה והיא יושבת בביתו אם חייבים בי"ד להוציאה מביתו משום שנאמר והייתם נקיים כו' ויחוד בגויה באיזה דין נאסור ישיבתה בביתו והשיב על זה הרמב"ם וזה לשונו ודאי מדין תורה צריך לגרשה משם ואפילו בגיורתה, כי לא דברה תורה אלא נגד היצר, כאשר אמרו וכו' ובתים מלאים כל טוב אפילו קדלי דחזירי, ולא זו הדרך, ולכן מחויבין בית דין אחר שמועה זו אשר לא טובה שישתדלו בכל עז ותעצומות לגרש האמה הזאת או שישחררנה וישאנה, ואף כי הנטען על השפחה ונשתחררה אינו יכול לישאנה לכתחלה, אכן כאשר פסקנו בדברים כאלו שיגרש וישא ופסקנו כך מפני תקנת השבים ואמרנו מוטב שיאכל רוטב ולא שומן עצמו וסמכנו על אומרם ז"ל עת לעשות לד' הפרו תורתך, ויכול לישאנה והא' ברחמיו יכפר עונינו כאשר דבר לנו ואסירה כל בדיליך עכ"ל הטהור, ולא נתברר בדברי רבנו אם הוא רק מדין הנטען על השפחה או גם מצד הגירות, דמלשון השאלה נראה שהיא גוי'. אבל בתשו' הרמב"ם נראה רק מדין נטען על השפחה, וע"ד הגירות לא זכר כלל, [ואפשר שהי' גם טבילה וקבלת מצות]. עכ"פ מפורש בד' הרמב"ם דמפני תקנת השבים יש להתיר גם בשפחה ומוטב שיאכל בשר תמותות. וד' הרמב"ם יסוד גדול. ולכאורה זהו נגד ד' תשו' הרשב"א סי' א' ר"ה ואולי גם הרשב"א מודה היכי דאיכא תקנת השבים ורק התם שבעט באשתו שהרחיק את האהובה בנשואיה וכנס את השנואה יעו"ש, עכ"פ הרי מפורש בד' הרמב"ם הוראת הגאון מוהר"ש קלוגער שמדמה דין שפחה לדין הרמ"א אה"ע בסי' קע"ז ס"ה בפנוי' וכל דאיכא תקנת השבים וחשש שלא תצא לתרבות רעה יש להתיר, וכל זה לענין דין הנטען על השפחה מצד דין איסור דלזות שפתים, אבל מדין קבלת גירות לא שמענו מד' הרמב"ם, וחילוק יש ביניהם דנטען על שפחה האיסור עליו ואמרינן מוטב שיאכל בשר תמותות, אבל בקבלת גרים לשם אישות הרי זה דין לגבי הבי"ד שאין לב"ד לקבל המתגיירים לשם אישות והוי כמו חטא בשביל שיזכה חברך, מ"מ נראה לדין כיון דגם אם לא תתגייר הרי תשאר אצלו בגיורתה א"כ אין כאן לשם אישות, ובפרט למש"כ להסתפק כי באומרת שכונתה לשם גירות לש"ש ואין אומדנא דמוכח להיפוך מקבלים אותה, וע"כ נראה דלפי ראות עיני ב"ד יש מקום להקל ולסמוך על הוראת הגאון מוהר"ש קלוגער ז"ל.

אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן קטז

הנה בדבר ת"ח הרוצים להתעסק בתורה ולהחכים בה בידיעת התורה בכמותה ואיכותה ונהנים לפרנסתם ממה שנוטלים פרס בכוללים וכן הרבנים הנוטלים פרס והמלמדים עם תלמידים וראשי הישיבות הנוטלים פרס לפרנסתם אם שפיר עבדי או שיש מה להרהר אחר זה ויהיה מדת חסידות שלא להתפרנס מזה אלא ממעשה ידיו. הנה ודאי שפיר עבדי דכן איפסק ברמ"א יו"ד סימן רמ"ו סעיף כ"א שאפילו בריא מותר ומותר לחכם ולתלמידיו לקבל הספקות מן הנותנים כדי להחזיק ידי לומדי תורה שע"ז יכולין לעסוק בתורה בריוח. והש"ך סק"כ הביא אף מהכ"מ שפסק כן אפילו אם נימא שאין כן דעת הרמב"ם משום שכל חכמי ישראל קודם זמן רבנו ואחריו נוהגין ליטול שכרם מהצבור, ואף אם לדינא הלכה כרמב"ם הסכימו כן חכמי הדורות משום **עת לעשות לה' הפרו תורתך** שאילו לא היה פרנסת הלומדים והמלמדים מצויה לא היו יכולין לטרוח בתורה כראוי והיתה התורה משתכחת מישראל ובהיותה מצויה יוכלו לעסוק ויגדיל תורה ויאדיר והוא לשון הכ"מ בפ"ג מת"ת ה"י בסופו.

סימן יג

א. מקום שתקנו שלא לקבל גרים, וקמו איזה חכמים ופרצו הגדר וקבלום, אי מהני הקבלה ב. דין הבחנה לישראלית הנשואה לגוי

(לאה"ע סי' ו')

אין לבטל תקנתם זאת מדין - אין בי"ד יכול לבטל דברי בי"ד חברו, ואחרי שנשא ונתן בהלכה זאת כיד ה' הטובה עליו, זו הלכה, העלה דאין לבטל תקנת סייג זו, והילכך הגיורת שעשו איזה חכמים נגד תקנה זאת היא בטלה ומבוטלת.

ונעתר לבקשתו החביבה עלי, הנני לחות דעתי בשאלה זאת לפי קוצר השגתי, ובה' אשים מבטחי כי ינחני בדרך אמת לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, ואומר: הרה"ג הפוסק יצ"ו הביא דברי הריב"ש בתשובתו שכתב: ומכל מקום אם היה הגדר גדר לרבים, או סייג לתורה ולדבר מצוה, אין רשאים להתיר, ואפילו אם יסכימו כולם וכו', ואין לומר בזה שכיון שעל דעתם נשבעו שהם יתירו ברצונם אפי' לדבר אסור, שאין דעת הקהל שיתקבצו הקהל למשרי אסורא ויהיה ממש בהסכמתם, ואין צריך לומר אם נדרו ע"ד המקום שהוא נסכם עמהם בנדר שהוא לדבר מצוה, ואינו נסכם בהיתר להתיר האסור (הריב"ש סי' קע"ח), והרה"ג הפוסק יצ"ו פירש דבריו דהיינו דוקא כשבאין להתיר על דעת עצמן, אבל בשאלת חכם יכול להתיר אסורם ע"י פתח וחרטה.

ואין דבריו מחוורים לע"ד, שהרי הריב"ש למד דין זה מהירושלמי: דההוא דאישתבע דלא מרווחנא אתא לגבי רבי יודן בן שלום, א"ל: ממאי אשיתבעת? דלא מרווחנא, א"ל רבי יודן: וכן בר נש עביד? דילמא בקביוסטיסא? אמר: ברוך שבחר בתורה ובחכמים שאמרו צריך לפרוט את הנדר (ירושלמי נדרים פ"ה ה"ד), ודברי הריב"ש צריכים ביאור, דמה ראייה היא זאת מנדר יחיד לנדר צבור? דבצבור יש לומר אדעת עצמן נדרו, והם עצמם יכולים להתיר הנדר מעיקרו, כדין

ראה ראיתי האי פסקא דדינא דשרטט וכתב בחכמה ותבונה מע"כ הגאון הגדול סבא דמשפטים כמוהר"ר חזקיה שבתי יצ"ו, ראב"ד מקודש לק"ק ספרדים יצ"ו בעיקו"ת ירושלים ת"ו, בנידון תקנתם של קהל ישראל ורבניהם בעי"ת בואנוס אייריס שלא לקבל לגרות אשה נכרית שנשאה לישראל בגויותה, ולא לקבל עוד גרים כל ימי עולם, ואין לפרוץ גדר אלא א"כ יסעו לירושלים ושם הרשות בידם לקבלם או לא.

ועתה קמו איזה חכמים בעיניהם ופרצו גדר וקבלום וגיירום לפי דעתם, ועמדה השאלה לפני הרה"ג הראב"ד יצ"ו אם נחשבים כגרים גמורים, או שגרותם בטלה ומבוטלת, והרי הם בגיותם בתוקף ההסכמה וגזירת הקהל ובית דינם.

והנה הרה"ג הפוסק יצ"ו דן בראשית דבריו אם מעיקר דינא מותר לקבל גרים אלה שהתגיירו לשם אישות, והביא דברי הרמב"ם ומרן ז"ל דפסקו: שאפילו אם נודע שבשביל דבר הוא מתגיר, הואיל ומל וטבל יצא מכלל עכו"ם וחוששים לו עד שתתברר צדקתו, ואפי' אם חזר ועבד ע"ז הרי הוא כישראל מומר שקדושו קדושין (הלכות אסורי ביאה פ"ג ה' י"ז, וש"ע י"ד סי' רס"ח סעיף י"ב). ועוד הביא מ"ש הרבנים הגאונים ב"תעלומות לב" (ח"ב סי' ל"ב) ונהר מצרים (הלכות גרים סי' ב') לקבל גרים כאלה לכתחלה, כדי להציל האיש מעון, ולטהרת זרעו מכאן ולהבא.

א. תקנת צבור משום גדר לרבים וסייג לדבר מצוה אולם הרה"ג הפוסק יצ"ו עלה ונסתפק שוב, דשמא בנידון דידן שהיתה הסכמה וגזירה משום סייג,

עליו, שהסכימו שלא שחק בקוביא, והוא הדין להסכמה של גדר לרבים וסייג לדבר מצוה.

תדע שהרי הרשב"א סובר: דברים המותרין ואחרים נהגו בהן אסור משום גדר, קבלו האיסור על עצמן כאיסור שאסרתו תורה, ואין להם היתר לעולם (בית יוסף י"ד סי' רי"ד), ומינה נלמוד שאסור להם להתירם לעצמם ואסור לחכם נמי להתירה בפתח וחרטה.

וכן מתפרשים דברי מרן ז"ל שכתב: "אם היתה ההסכמה גדר לרבים, או סייג לתורה ולדבר מצוה, אינם יכולים להתירו, וכן בגדר של שחוק" (י"ד סי' רכ"ח סעי' כ"ח). והנה דברי מרן צריכים ביאור במה שאמר, וכן בגדר של שחוק, וקשה, ואמאי לא עריב ותני או בגדר של שחוק ונדר לרבים וכו' אינם יכולים להתירו? אלא כונתו בזה להודיענו ששתי התשובות של הריב"ש והרשב"א אחת הן, דגדר של נדר או סייג הוי כגדר של שחוק בקוביא שהוא דבר עבירה, ובשניהם הדין שוה שאין להתיר לא ע"י הסכמת הצבור, וגם לא ע"י התרת חכם. דחד דינא וחד טעמא הוא, וכל שאין הסכמת הצבור סתירה משום שאין הצבור יכול להתיר את האסור, הוא הדין החכם אינו יכול להתיר, שלכן הותנה בהתרה לפרט את הנדר, כדי שידע אם רשאי להתירו אם לאו, וכעובדא דירושלמי הנ"ל, והכי מסתברא שאין פתח חרטה לכל נדר שיש בו עבירה, או סייג, שאנו מחוייבים ומצווים בהם לשמור ולעשות בכל התנאים והמצבים שנמצא בהם, אם לא במקום שהתירתם התורה, כגון פקוח נפש, וכזה הותר גם הנדר.

אולם בנידון דידן, יש להסתפק בדבר מעיקרו, אם זה נקרא סייג לדבר מצוה? הואיל ולעומת זאת יש צד לחומרא שלא תנעול דלת בפני שבים בשערי תשובה, ולהשאירם מתוך אונס באיסור נשג"ז (=גדה, שפחה, גויה, זונה) ולהרחיק את בניהם, שאעפ"י שאינם קרויים "בנים", אבל זרע ישראל הם מצד האב, ועלינו לקרבם אל היהדות ולא להרחיקם מתורת ישראל ומקרב היהדות לעולם, ומסופק אני מאד אם יש בזה גדר

נדרים וחרמי צבור (שו"ע י"ד סי' רכח סעיף כה). אלא כונתו היא לומר שהצבור כולו בכללו הם כגוף יחיד, וכשם שאין היחיד מתיר הנדר לעצמו באומרו אדעתא דהכא לא נדרתי, וגם החכם אינו יכול להתיר לו נדר שיש בו אסור, וכעובדא דירושלמי, גם הצבור כולו אין בכח הסכמתו לבטל נדר שהוא משום נדר לרבים או סייג לדבר מצוה, באומרם שמכיון שהם אסרו על עצמם, וכיון שכן על דעתם נשבעו שהם יתירו ברצונם, לזה כתב הריב"ש שאין דעת הקהל למשרי אסורא, ואין ממש בהסכמתם. דון מינה שגם החכם אינו רשאי להתיר בדבר שנעשה משום גדר לרבים, או סייג לדבר מצוה, שכל פריצת גדר לרבים או הריסת סייג לדבר מצוה הרי זה דבר אסור, ואין חכם רשאי להתיר נדר כזה, לפי שאין פתח וחרטה לדבר שיש בו צד איסור, ולכן הצריכו רבותינו לפרט הנדר לפניו.

ולזה מכונים דברי הרשב"א שכתב [חלק ז סימן קמד]: קהל שהסכימו והחרימו שלא לשחק בקוביא, ואח"כ רצו להתיר, אפי' כולם הסכימו להתיר, אינם יכולים, לפי שדבר זה אסור מעצמו, ועוד נוסף עליו אסור ההסכמה והחרם, והיאך יכולים להתיר? הגע את עצמך, סלק את החרם כמי שאינו, היאך יסכימו רבים להתיר את האסור? כל מי שמסכים להתיר אסור זה, כמי שמסכים להתיר עבירה אחת, וכל מה שהנסמכים רבים, תהיה ההסכמה רבת החטא והמהומה (בית יוסף י"ד סי' רכ"ח). ופירוש דבריו הוא, שכיון שאסור לו להתיר, התרתו איננה התרה והנדר עומד בתקפו.

והנה מדברי הרשב"א נראה שדוקא בנודרים על דבר שהוא אסור מצד עצמו הוא שאין יכולים להסכים לבטלו, ושאר החכם רשאי להתיר, משום שהיתרו הוא הסכמה לדבר אסור. אבל הסכמה על דבר שמותר, אלא שהסכימו לאסור משום גדר לרבים או סייג לדבר מצוה, יכולים לבטל הסכמתם, או עכ"פ להתיר ע"י חכם. אבל מדברי הריב"ש למדנו שגם זה הוא בכלל להתיר דבר אסור, שהרי דימה דין זה לגדר שלא לשחק בקוביא המפורש בירושלמי.

וצ"ל באמת, מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי. והרשב"א בתשובה זאת השיב על מה שנשאל

לרבים, שעל ידי כן ימנעו מנשואי תערובת, ואולי אדרבא בהיותם נושאים מלעשות בהיתר, יעשו באסור, ויגררו הם ובניהם לצאת מתורת ישראל וכנסת ישראל.

דברים אלה אני אומר: לא לבטל ההסכמה מעיקרא, הואיל ונעשית עפ"י בי"ד, ובודאי שהם שקלו את כל צדדי השלילה והחיוב ובאו לידי החלטה והסכמה זאת משום "עת לעשות לה'", והרי היא בכלל גדר לרבים וסייג לדבר מצוה, ככל תקנות וסיגות רז"ל.

אולם היות ולפי המבורר בשאלה, יצאה מתקנה זאת תקלה גדולה, ע"י אנשים שהלכו והתגירו, ומזה נמשכה מחלוקת בקרב העדה, שיש מהם שחוששים שמא יטמעו ויתחתנו זה עם זה, ויהיה פגם ופסול במשפחה, ודורשים לבטל הסכמה זאת כדי להשכיח שלום בעדה ולמנוע בזיונות וחרופים שמביאים לידי ח"ה בין האומות, כמבואר בשאלה זאת, אולי יש מקום לדון בעצם התקנה לבטלה או להביא בה שנויים.

אולם אעפ"י שאני מצדד בדבר, איני מחליט בה, ואיני נזקק אפי' לדון בה, כל זמן שלא תבא לפנינו שאלה מפורטת ומבוססת מצד הקהלה עצמה ורבניה.

ועתה נדון בדינם של אלה שנתגירו אם גירותם בטלה לגמרי? או שלמרות זאת שעברו על התקנה, גירותם קיימת לענין זה, שהקידושין שסדרו אחרי גירותם הם קימים, ועושים את נשותיהם כדין אשת איש גמורה, ואת בניהם כבני ישראל לכל דיני אסור ערוה ועדות, וכל עונשים שבתורה.

ב. גרי צדק

גרסינן בגמרא: "אחד איש שנתגייר לשום אשה, ואחד אשה שנתגיירה לשום איש וכו' אינם גרים וכו', ואיתמר עלה אמר רבי יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב: הלכה כדברי האומר כולם גרים הם (יבמות כדב.).

מכאן למדנו, שלכתחלה לדברי הכל אין מקבלים גרים שנתגירו לשם סבה אחרת שאינה לשם אהבת היהדות.

אבל התוספות כתבו: מאיתי הגתי ובת פרעה לא קשה, דמידי הוא טעמא? אלא משום שלחן מלכים, והני לא צריכינן! אבל קשה, דאמרינן ב"הערל" גבי מעשה דגבעונים דבימי דוד נתוספו ק"ץ אלף גרים, ויש לומר דמעצמן נתגירו, כדאשכחן גבי מרדכי ואסתר: "ורבים מעמי הארץ מתיהדים" וכו' [אסתר ת, יז]. וההיא דפ"ב דשבת מההוא דאתא לקמיה הלל, ואמר: גירני ע"מ להעשות כהן גדול! ? בטוח היה הלל דסופו לעשות לש"ש. וכן ההיא דהתכלת דאתיא לקמיה דרבי ואמרה: גירני ע"מ שאנשא לאותו תלמיד (יבמות שם תד"ה לא בימי דוד), מכאן למדנו שלש חלוקות לקבלת גרים לכתחלה.

א. כשאינו צריך לאותו דבר שבשבילו הוא מתגייר, כגון שאפשר לו להשיגו גם בגיותו.

ב. כאשר הדיינים המקבלים בטוחים שסופו לעשות לשם שמים, כלומר, שבשעת הגירות יבטל תנאו ויסכים להתגיר לש"ש, אלא שהתנאי היה סבה לגישתו זאת.

ג. אזהרה זאת דאין מקבלים גרים שמשום דבר אחר היא לבית דין, אבל אם מתגירים מעצמם, הוה גרים.

ועוד כתבו התוס' דמה שאמרו: אין מקבלים גרים משום דבר אחר, היינו שמשיאין אותם להתגייר, או שמקבלים אותם מיד. אבל אם הם מתאמצים להתגיר מקבלים אותם. דהרי מצינו דנענשו אברהם יצחק ויעקב שלא קבלו את תמנע שבאת להתגיר וכו'. וגם יהושע קבל רחב הזונה, ונעמי קבלה לרות המואביה (שם קטב, תד"ה רעה). מכאן למד מרן הב"י ז"ל דהכל לפי ראות עיני הדיין (ב"י יו"ד סי' רס"ח).

מהאמור ומדובר למדנו שאעפ"י שיש סבה גלויה לגרות, מכל מקום אם הדיין רואה שמתוך שלא לשמה בא לשמה של גרות, מקבלין אותו לכתחלה ודינם כדין כל גרי צדק.

ג. גרי אריות

אולם באלה שברור שהם מתגירים לשם דבר אחר, אין מקבלים אותם לכתחלה, אבל אם קבלו אותן הרי הוא גר לכל דבר.

Questions of the week

תפלת גשם

זְכוֹר מְשׁוּי בְּתִיבַת גְּמָא מִן הַמַּיִם. נִמּוּ דְלָה דְלָה וְהִשְׁקָה צֵאן
מַיִם. סְגוּלָּךְ יֵת צְמָאוּ לְמַיִם. **עַל הַסֵּלַע הַזֶּה וַיֵּצְאוּ**
מַיִם: בְּצִדְקוֹ חוֹן חֶשְׁרֵת מַיִם:

משנה מסכת פרה פרק יב משנה ד

מחליקין היו לפני חלון של רבים ודורסין ולא נמנעין מפני שאמרו מי חטאת שעשו מצותן אין מטמאין:

רש"ש מסכת פרה פרק יב

מחליקין היו כו' ודורסין ולא נמנעין. מכאן נראה לכאורה קצת סתירה למש"כ בשו"ע או"ח סי' תרס"ד
ס"ח דאין לפסוע על הושענא שבלולב:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות לולב סימן תרסד סעיף ח

יש מי שאומר שהושענא שבלולב אף על פי שנזרקת אין לפסוע עליה (וע"ל סי' כ"א גבי ציצית).

רמ"א אורח חיים הלכות ציצית סימן כא סעיף א

וי"א דאף לאחר שנפסקו אין לנהוג בהן מנהג בזיון לזורקן במקום מגונה, אלא שאינן צריכין גניזה.

משנה ברורה סימן תרלח ס"ק כד

עוד כתבו דאף אחר סוכות לא יפסע על עצי סוכה דתשמישי מצוה הם כמו ציצית ולולב ועיין לעיל סימן כ"א
במ"ב סק"ו וע"כ יש למחות באנשים שזורקין אחר סוכות עצי הסכך לחוץ במקום שרבים רגילין לפסוע עליהן
ואפילו איננו מקום אשפה:

Selected audio from our listeners

Answers to the Questions

Answers to the questions 1 *click here*

Answers to the questions 2 *click here*

Answers to the questions 3 *click here*

Answers to the questions 4 *click here*

Answers to the questions 5 *click here*

Answers to the questions 6 *click here*

Answers to the questions 7 *click here*

Answers to the questions 8 *click here*

Answers to the questions 9 *click here*

Answers to the questions 10 *click here*

Comments on the Show

Comments on the show 1 *click here*

Comments on the show 2 *click here*

Comments on the show 3 *click here*

Comments on the show 4 *click here*

Comments on the show 5 *click here*

Comments on the show 6 *click here*

Comments on the show 7 *click here*

Previous Shows

Reb Moshe Sternbuch on Sheitels *click here*

Show Suggestions

Show Suggestion- What say should a Board of Directors have in school decisions *click here*

Show suggestions- Kashrus, Veal *click here*

Selected emails from our listeners

Questions of the week

Regarding your riddle:

1. Yaan Lo heemantem. He still presented a tremendous miracle to Bnei Yisrael. It could have been bigger, but when is the last time you or I hit a rock and water came flowing out? It was still a tremendous miracle and even without the maximum Emuna he still gave water to the thirsty Bnei Yisrael who were surely appreciative of the miracle, limited as it might have been. So, we can still daven for water in the Zchus of Moshe and his hitting the water - he still did a miracle and he gave the Jews water to drink.

2. the floor of the Mikdash is a Makom Meguneh? Spilling the water in the Mikdash is not the same as stepping on the Aravos which is a Bizui, or the Chutei Tzitzis. The water is flowing through the Azara! A Makom Kadosh. They aren't bathing in it and they aren't having their kids splash in it. The water is flowing through one of the holiest places on earth, and we are not being mevazeh it.

Rafi Goldmeier

Comments on the show

I love your show. You always bring up great topics and great speakers. You spoke about the discrimination in Israel for Sefardim trying to get into Ashkenazik school. I looks like R. Eisenstein is not aware of the situation in Israel . I had to lend money to my sister (\$10,000 in cash) to pay the Menahel of ashkenaz kindergarten to accept her child. My brother in law is a Musmach from R' Mordechai Eliyahu's Kollel and my sister is the proud product of Israeli seminary. But it still won't make it to a regular yeshiva. The child is 1000% capable. It is obviously a problem. You are smarter than that and you know the truth. I appreciate you bringing up this issue.

Kapetas Abraham

Apropos what R' Eisenstein was discussing about hidden pesakim in eishes ish, I am attaching the hakdama of the Pischei Teshuva to Even Ha'Ezer. Note the bottom of the first column and top of the second, where he discusses the different styles of poskim between Yoreh Deah and Even Ha'Ezer.

Yehoshua Duker

הקדמות

הלכה או להבין שמועת. לא התחלנו ברחבת. רק בקיצור השיבו תשובה. כאשר עם לבב החכם המשיב ישר. אם מצאו לאתרו כשר. אבל בהגיע תור פסק הלכה בדינים השייכים לחלק אהניו האריכו למעניתם. ככמה מעמים וכמה צדדים שעליהם תמכו יסודתם. כי להומר הענינים לא רצו לסמוך על דעתם וסברתם. ולא הספיקו עצמם להתוך הדין ע"פ טעם אחד. רק בהצטרף כל הצדדים יהו. ולזאת גם אנוכי בהענתק דבריהם. הוכרתתי להעתיק כל צדיהם. וע"כ עם מה נתקוטטא נפשיא כקצרה כל מה דאפשר. אנפ"כ בא הענין ברוב דברים נזירה שמה יטה מנתיב הישר. ובמקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר. וכמבואר בתשובות חכם צבי סי' ע"ג הבאתיו בפנים בס' קצו סק"ד, כשהפוסק מביא הרבה צדדים להחיר אין לסמוך על כל אחד מהצדדים אף דקאמר ועוד כו' ע"ש. ובספתיו בהסד עליון ית"ש שגם היכורי זה ימצא הן בעיני חכמי תנודת. כאשר גלוי ידוע לפני מביני מדע. אשר בחלק אהניו דברי השרת מאד נצרכים. וכמעט איא לפסוק שום דין מותר השיע לבד אם לא יעניו ויעמיקו בספרי שרת השייכים. וכל הגדולים שבכל דור ודור בחלק אהניו העמיקו עצה הגדילו תושיה. אך בחלק הלזה הראו כחם הגדול וזרועם הנגזרת. ובהיכורי הקטן ימצא בכל מיסן וסימן הכל מבואר כסולת נקיה. מה שאמרו הגדולים בתשובותיהם. ואשר המציאו בפלפליהם. כינו האמת לכמותה של תורה. ליתודים היתה אורה. ומילתא אלכישיהו יקרא. ואם כי ידעתי שלא הנעתי לשלימות מלאכה זאת החשובה. כי הוסן קצר והמלאכה מרובה. ארוכה מארץ מדה ומני ים רחבה. הלא שגנו אחד הרבה ואחד הממעיט שום לשובה.

אמת תפסיה להאי גברא לתודיע מה ראת על ככה. להכניס עצמו כזאת המלאכה. ופן יחשדוני שדעתי זהה. שאני כדאי והגון בעניני קדושין ונישון לסדר מערכת. ובדיני הליצה ויבוס להורות הלכה. לזאת אני מודיע. לכל אשר ספרי זה אלו יגיע. שגם לפני עלתה זאת במחשבה. וידעתי גם ידעתי שמלאכה זו ממני נשגבה. וקודם שפצאתי את לבבי אל מלאכה זו לקרבה. ראיתי כי כגון דא צריכה רבה. והרדה גדולה נפלה עלי ומאד יראתי. כי ידעתי שדבר זה הוא למעלה ממדעצתי. ומאמר רב יהודה אמר שמואל (קדושין ז') יבעתני. וענין הכתוב בשו"ע זה בסיון מ"ט סעיף ג' ובסיון קנ"ד סעיף ק"א יבהלני. ולכן כמעט קל קלמוס וקל מגילתי אחר השיבותי. אך אחרי שובי ניחמתי. ובדברי החסיד בהקדמת ספר הזבת הלכבות נזכרתי. שכתב שאין לישב כמושב העצלות. ואין לירא ולא לפחד לעלות. כי כמה כללים בעבור המורה איבדו טובה. וכבר אמר חכם אחד, כן החיותות שלא להזתר הרבה. ובפרט כי כל מה שאנו מגדילים בדומר הענין. היא הנותנת לכל לשוב ממלאכתי ולעזוב הבנין. כי טחמת זה כל השאלות וספיקות המאורעים. אשר בדינים השייכים לחלק אהניו פוגעים ונגעים. אין עסק בהם לרננים הצעירים. רק

לעשות מלאכה זו האחוכה. הני תרו אחי גדולי הדור חכמי ישיבה. הרב הגדול מותר"ה מרדכי ז"ל מדובנא ואחיו הגאון מהרא"ז מרגליות ז"ל בספר שערי תשובה. אך לא הספיקה להם השעה על כל חלקי השו"ע לגמור ולסיים. ולא חיברו ספרם רק על שו"ע אורה חיים. ע"כ אמרתי אולי מקום הניחו לי מן השמים. והגדולים האלה הראו לי דרך. להרב גם על שארי חלקי השלחן ערוך. בעזרת השם יתברך.

ברוך הנותן ליעקב כה. וינה עליו הרוח. פתח גדול לפתוח. בתוך שער ההלכה שער המורה. והתחלתי לחבר על השו"ע ויד לסדר אמרי שפר. ועליתי השערה שעה קרית ספר. וירדתי לנגים. ללקום שושנים. משיית ראשונים ואחרונים. וגם מהרבה ספרים שונים. ובעומק דבריהם העסקתי. וכמים אדירים צללתי. ואשכנחא מרגניתא ויכירי העליתי. ומנחת "אומר הבא מן החדש הקרבת. ואם כי אז צניח. לימים הייתי. משנתי כ"כ נקי שנתתי. ובעיני ראיתי אשר חסד השיית גבר עלי ואימין זרועי. וזיה לי למושיני. להציאי לאר כיד ד' הטובה. ונקרא כשם פתחי תשובה. וזכיתי לסדר פ"ת על השלחן המורה פתורא דדהבא. ות"ל נתקבל בעיני חכמי הדור באהבה חיובה. ופתי פת עני ערבת להם כלחם חשוב הראוי לעלות על שלחן שרים. כאשר עין רואה ואזן שומעת גם שניהם יעידו כמישרים. כי גדולי ישראל שקטנם עבה ממתני הם ראשי המורים. משכימים "לפתחי" לשמוע אלה הדברים אשר בספרי סדורים. ובוראי לא מצד הכמותי. כי ידעתי מך ערכי וקוצר השנתי. אשר הדברים הנצרכים לקנין התורה הם אצלי חסרים. ואני צעיר התלמידים והחברים. אין בי לא טעם ולא ריח ניהוח. ואיך הארו אשר כלבנן שלה אל ההח. רק הבורא ית"ש הקרוב לגשברי לב ויושיע את דכאי רוח. בהחמו ורוב חסדי המשך חוט של חסד על בריה קלה וצעירה כמני. ויתן את חני. בעיני גדולי ומני. ויחוקני ויאמצני. וידיכני על כמות. ברוך נתן עזו ותעצימות.

ברוך אשר לא חסר תפילתי. ושמן בקול תחנותי. אשר מאז ועד עתה קראתי. לבוראי צורי וקוני. יתמוך את ימיני. ואשאלה ממנו עזר. לסדר כתבתי הלז גם על שיע אכן העזר. וזכיתי לברך על המונמר. בעזר האל עלי נמר. ואופן החיבור הזה ומעשיהו. כמעשה הספר הראשון בסוב טעמיהו. מכואר בו כל הדינים המדרשנים. הנמצאים בהרבה שו"ת מגדולי חכמי חרשים. ובכמה ספרים קדושים. אשר דברי תרמבים ושו"ע המת מפרשים. שיצאו לאור לעיני כל ישראל. אחר זמן החלקת מדחק הובית שמואל. והוא מסודר על כל השו"ע אהניו מראשיתו ועד סופו. נוטה למקום מהרה עיקרו ונופו. אפם כי לא נהנתי עצמי במחברת הזאת לקצר כ"כ בלשון. בדרך שעשיתי בחיבורי הראשון. ומעמי ונימוקי בזה ידוע ליודעים ומבינים. שגם דרך הגדולים בעלי תשובות הראשונים והאחרונים. בעת שהשיבו הלכה בדינים הנוגעים לחלק יורה דעה. להורות

Good morning and Shavua tov.

Here are my weekly thoughts on your weekly podcast. I hope I am not getting annoying with these regular comments.

Regarding your episode topic: To start, I had a problem with one question as you posed it, or one statement as it was said. What does rejecting Geirim have to do with preventing intermarriage? Geirim are already Jews (obviously referring to Geirim converted by an orthodox Beis Din following Shulchan Aruch and convinced of the integrity of the potential Ger), so marrying a Ger, or rejecting Geirim, has nothing to do with intermarriage!

Next, I have never had a Tayna (sp?) on the Syrian community and their rejection of Geirim. Their Rabbonim made an edict, for whatever reason I might not understand, and that's the way it is. That being said, the Syrian Rav's response to your questions was a little disappointing, specifically when you asked about a Ger that had converted elsewhere that had already been shown to be sincere. He basically proved that everything he had said up until that point was not true and just to make the community look not as bad.

Regarding Rav Nachum Eisenstein's interview, he is always extreme enough to effect strong emotion one way or the other regarding what he said. I would point out that he never really answered your question comparing it to racism. If the city of Tel Aviv would say we don't want Charedim and we don't want to change the character of our city and we won't let the Charedim hold their events in our public square, as it happened this past week, everyone would scream racism and anti-Charedi. Yet isn't that what Rav Eisenstein is saying is perfectly ok - we aren't racists and it isn't personal, we just don't want you among us. It also isn't personal when the mayor of a secular city doesn't want to build a neighborhood for Charedim, and it also isn't personal when the people of Mahwah fight against the eruv because they don't want orthodox Jews moving in. It isn't personal, but it is still racist.

My last comment would be about Geirus in general. My wife recently asked about Geirus being such an issue today. I have asked something similar in the past, as the amount of space dedicated to Hilchos Geirus in Shulchan Aruch is about 2 pages long.

My wife has a coworker who converted Reform a long time ago and wants to convert again, this time Orthodox. So we were talking about it and I said let's take out the Shulchan Aruch and check out what the requirements are. I have learned it before, and I knew what the Shulchan Aruch said.

It took us about 7 minutes, including her additional questions, to go through the Siman on Geirus and including some of the Shach on it (not including the next Siman about various scenarios). The Siman is very short and the requirements are very vague. There is no requirement of a year or 3 years of study and tests and what not. After determining integrity and purpose, you tell them some of the Ikarei Hadas, Schar V'onesh, Yichud Hashem, and if they still want in, you can do the Geirus. That's it.

I was even a little surprised. Your show is always very Halacha based. During interviews you often ask questions quoting Siman and Sif of Shulchan Aruch to make the interviewee clarify how his stance fits with the Halacha. In this episode you didn't quote the Shulchan Aruch even once.

Why is the Shulchan Aruch, and its set of requirements, so ignored when it comes to Hilchos Geirus nowadays? Everything we do follows the Shulchan Aruch, but when it comes to Geirus, we basically throw the Shulchan Aruch aside and say we have to be much stricter.

Kol Tuv and much Bracha V'Hatzlacha

Rafi Goldmeier

Rabbi Lichtenstein,

Firstly, I wanted to thank you for your great Shiurim, provocative and interesting topics, and comprehensive research.

I am a Rabbi in the Syrian community. My blood is boiling when I hear that R Eisenstein is saying that we wouldn't let Ashkenaz people in our community. That is ludicrous and ridiculous. There are tens and tens of Ashkenazim who have become integral parts of

our community.

As for the Geirim, it is very simple. As we are accused of being elitist, it is really the opposite. An edict is unnecessary in Lakewood, Monsey, and Boro Park. There is scant social contact with gentiles and an edict would be unnecessary and therefore would be elitist. The Syrian community is not as strong and therefore needs an edict to preserve our community. In essence, it is not elitism but realism.

And it worked.

Ezehu Hacham Ha'roeh Et hanolad.

Thank you.

Rabbi Joey Mizrahi

Shaare Zion congregation

Magen David Yeshiva

Previous shows

Shalom,

Attached is this past weeks Maamar from Rav Shternbuch. There is a section about the Indian Sheitel controversy with new information from somebody who went there to do more research.

I was curious if you were aware of this and/or if you have thoughts about this; some of what they say doesn't seem to fit with what was described by those you interviewed.

Thank you for all your work- Tizku l'Mitzvos,

Gidon Schneider

Show Suggestions

Hi,

I listened to some of your shows and find them very interesting and thought provoking. I jotted down your email address because you suggested that your listeners submit topics they would be interested in hearing about.

We are all called “Yehudim” collectively. We get that name from Leah Imeanu who thanked Hashem for having her son Yehuda. Being appreciative and grateful is such an important Midah and part of us, that we are all called by that name of Yehudim”. And yet, there is a great debate and argument between us when we make a Mi’sheberach or a special Tefillah for soldiers of the Israel Defense Forces.

This is a sensitive topic and I would like to hear more about it from both sides.

How do our Gedolim handle this?

Isn’t Hakoras Hatov the most basic Midos that we are urged to cultivate.

If we can thank non-Jewish policemen/army in the USA and everywhere else in the world, why can’t we make a Mi Sheberach in all Shuls, YES IN ALL SHULS, or say thank you to the soldiers who protect us here in Israel – regardless of how we/they feel about the “Medinah”.

We are all able to walk the streets in Eretz Yisrael because of the young soldiers protecting our borders.

Why is it so difficult to say thank you?

What can be so important that it overrides our responsibility of saying thank you or that it allows us to walk out of Shul when a thank you or a Misheberach is being said?

If you have already discussed this topic. I would very much like a link to it.

If not, I think it would be interesting to hear both sides off this debate.

Please be kind enough to let me know if this was/is a topic that can be discussed.

Thank you

Aryeh Rendel

PS. Here is a link to an article I recently read.

<http://www.israelnationalnews.com/Articles/Article.aspx/22155>

Thank you very much again for such a great show. I have a suggestion of a topic, this last show was very interesting and as a follow up to this show you can speak about the incredible movement and explosion of Geirim and Bnei Noach that we are seeing in our days like no time before in our history since maybe the Purim story. A good person to interview would be Rabbi Tovia Singer the rabbi of Jakarta, Indonesia. If interesting I can give a few more names of people to be interviewed.

Thanks,

Dovid Horowitz

Good afternoon, R' Dovid,

I'm an avid listener and I love the program. I just saw an article in the news about El-Al's new zero tolerance policy for Chareidi men switching seats with women. Perhaps you can produce a show on this issue. It could touch a lot of good topics: Chillul Hashem, Tzniyus, Kana'us, Mekach Ta'os, etc.

Thanks again for your wonderful program. Please keep up the great work!!

Dov Reifer

Monsey

Hello,

I assume that you have heard the current news that El Al has instituted a new rule that if one doesn't immediately take their seat on the plane, they can be kicked off of the plane.

(<https://www.theyeshivaworld.com/news/israel-news/1546337/new-el-al-policy-passengers-will-be-thrown-off-flights-for-refusing-to-sit-in-assigned-seats.html>)

Perhaps there could be a show going through the Chassidic Mehalach explaining their Hashkafa and approach, and a Litvish Mehalach outlining any Halachic potential

problems sitting next to women, and their approach.

You've had in the past the spokesmen from the Skvere community and Satmar community who were both very well spoken (and obviously will say their Hashkafa).

Perhaps R' Mendel Shafran and R' Ahron Lopiansky among others could do the other side?

What do you think?

AS

Please do a session on the EL AL seating issue! Is it wrong for a Frum man to refuse to sit next to a woman or is it wrong for him to sit next to her???

LOVE your show!

Thank you!

Kayla

ראו ראו כי משנתנו הרבים יש מחזור ישראל, עבר חק המור ברית, והשירו בש"ס לחלק בבנות הגברים והערלים, יש מהם שמשנים אותם ביותן, ויש מהם שאמורים להיות וחושבים לשיר המור בעזות עינים, ובמתנות בנות ישראל לשארית עובדות ואין דרוש אותן, ועל כן לשם יתור קדמה ברך הוא ושינויה קטן ומשוקד לגודל נדר הקדושה והיתרות, ואנשי בית דין חסידים מסת, עם ועד הקהלה יטמן דודי יחידי הקהל, ואסדו אקור בבן והחזינו קדושה שאין ראות לשים בו ישראל, או בת ישראל, לתחזיב עם השנים, ואשירו על ידי בית. ולא שום בית דין על קהלות קדש חסידים השוכנים מה אמריקא הצפונית, אין לו היות לנייד השיש הנה החוקק בבת ישראל, ולא בת הנכרות שהשתה בן ישראל, וכאשר יש הסמכת המורה על זה בעיר ארכנזנס מתאונים אסד עם, המסכים על דין הרבנים הראשיים בעיר הקודש יהושלים ח"ו, כמובא באורך בעשרת דברי שאולי יחידו טימן ב' ער (ר) עיקר שם באורך.

הנה איש או אשה יזר חק האשירו הלוח, יכירו על ביותם קלא והשירו בהם עם ישראל חקודשים, ישראל קדושים וישמטו לקול חרשים, והאריית ישראל לא ישנו פולת.

כל זה הסכים ותחלט בכל חומר ותוקף בחדש אור המסודר לשנת ועל ידי תור"ח לרב"ק, לבני עדת חסידים מה חוקקין יתירק וכל בחייהם ובכל אמריקא הצפונית, השמס להברישו ויטמן כמת ושואגן ספוד דעס, ועליו תבוא בימת טוב, ותכל סודו בבריש דעיס וקיים.

הצדד חיים בבית"ר קדוש שיל דיס קדוש הרוח	הצדד שש עדי התקן סיס	הצדד שש בבית"ר דוד התקן סיס	הצדד יקנב ש. ענין סיס
--	----------------------------	-----------------------------------	-----------------------------

חתימי הספדן
הרב הראשי ד"ק' והראש יב"ץ
תחזית בית דין הרוק ד"ק' סגן דוד יב"ץ
בע"מ ברקעל ז"ל
www.issid.org

עד כאן סמך חתקת הראשונה, עלית חתמו רבני הקדוש וכראשם רבי יקנב קעץ ז"ל, חום ומכאן חתקת. חתקת השניה שמרבה האשורת בשנת החסידים, כמובא באריכות בנאש האנאלית בחייתם כל סודי המור ונדוליה. האנן תקנה זו הביולת את הקהלה חזו סוחבילסוף, וזיה כמאט יחילת טעום עצמה במחורוהו, כאשר חרבה סמסות קהלות סמוארית התבולט עד כספונים ארום ספנית בש"ס והשירו כגוים חריל. במורשת עשרת כחוסה חיקו רבי יקנב ז"ל עד חקעת רבות ושיקיים בכל החסידי חתיים, כיו לצנב את דמות קהילתו על דרך התורה והקדושה והמסורת המסורה.

www.issid.org

30 היתנה חלודת חקקת חיה סמו החתכמת איזה יחידים לנאש לום אשמי חתמו כדרך ועלתי לספד
24 חתקת, ויהי חשורית רבני הקול הראשם רבני יקנב קעץ ז"ל לשיאש לאו ביתו חיקי חתו,
והסוד והחורו סמו כל ארום השופים, והעלום כל המרבות בעשרות חתקת.

הילדים "מילדותם הורגלו על חילול שבת", אולם אם נמצאים בת"ת כ-500 ילדים הרי זהו הישג עצום. בנוסף, אנו שומעים על מסירות נפשו של הרב, המכתת את רגליו ומוחל על כבודו, ויוצא לדבר עם המורים הגויים בבתי-הספר, בכדי שישחררו את הילדים היהודים מלימודים בשבת.

יחד עם יסוד התלמוד תורה, מיסד הרב את בית-הדין היחיד הפועל בארגנטינה. גם אם שאר הקהילות הספרדיות אינן מכירות בו כסמכות דתית עליונה, הרי היחידים מבני הקהילות פונים אל בית-דין זה בשאלות שונות, ולמעשה מתוך בית-דין זה עלתה בעיית ענין הגיור, כאשר הרב הבין את הסכנה העצומה שעלולה להיוצר אם לא יעצר הסחף של נישואי תערובת והתבוללות. נושא נוסף, בו אנו שומעים על פעילותו הנמרצת של הרב למניעת פריצתה של חומת היהדות הוא הענין המובא בנספח מס' 30.1. כאן הוציא הרב "קול קורא לאפרושי מאיסורא", כאשר נודע לו על אדם אשר שימש כשוחט, אולם לאחר בירור העלה שאין "תוכו כברו" ולמעשה הוא מכשיל את הרבים בשחיטה ובעינינים נוספים, כותב גיטין ללא כל ידיעה לימוד והסמכה. בקול קורא ארוך, יוצא הרב נגדו ולהודיע לכל שהוא מופרש מעדת ישראל.

בעיית הגיור:

לפי עדותו של הרב, נערכו בארגנטינה נישואי תערובת במסווה של נישואים כשרים על סמך גיורים פיקטיביים. נישואי התערובת והגיורים הפיקטיביים, היו בעיה רצינית אולם רק מספר אנשים מצומצם ניסה להתמודד עם הבעיה, 31 בראשם הרב סתהון, הרב גולדמן, הרב האשכנזי של קהילות מוזסוויל סייע לו. לאחר התיאור הנ"ל, המתאר את מצבה של יהדות ארגנטינה, אין פלא שללא חינוך יהודי שורשי, ותוך פזילה מתמדת לעולם הנוכרי הגיעה בעית נישואי-התערובת בארגנטינה, למצב שהרבנים אסרו על הגיור לחלוטין. הרב כותב בספרו על הסיבות שהביאו אותו לאסור לחלוטין לגייר בארגנטינה 32.

"העיר הזאת חופשית עד מאד, ואיש הישר בעיניו יעשה, ואין להם רב שייראו ממנו ולא מצד הממשלה ולא מצד שהוא ממונה מק"ק יצ"ו, ולכן כל אחד עושה כרצונו, והוא מביא נוכריה, ומגיירה בפני ההמון, וכבר אומרים

במיוחד במושבה מוזסוויל, אולם אט אט בעקבות פעולת הממשלה חוסל החינוך היהודי כמעט לחלוטין, בערים חינוך יהודי היה מועט ביותר. ראה ח. אבני, אמנציפציה וחינוך יהודי, פרק ב.

30. הופיע בעיתון די יידישע צייטינג מיום 2 למרס 1926. (העתון היהודי היומי שהופיע

בארגנטינה).

31. על הבעיה בכללותה ראה:

32. חלק או"ח סעיף ג'.

שהם ובניהם מגוירים, ואם ישאל אותם משהו מי גייר אתכם ישיבו בחציפות מי שמד? ...ולכן פרסמתי בארגנטינה מודעות שאין לקבל גרים בארגנטינה, עד כל ימי עולם, מכמה טעמים, ואין לפרוץ גדר, וכל הפורץ גדר ישכנו נחש...ומי שרוצה לגייר יסע לירושת"ו אולי יקבלוהו".

ובסעיף ב', הוא כותב לרב גולדמן שכמו כן אין למול את בניהם של אלה המתחתנים עם נוכריות ואח"כ מתגירים.33

האיסור לגייר בארגנטינה פורסם לאחר שהסכימו עליו בכתב הרבנים הראשיים לארץ ישראל: הרב יעקב מאיר והרב אברהם יצחק הכהן קוק, והוא משמש כדוגמא מובהקת להיקף שלטונם וסמכותם של רבני ארץ-ישראל בעניני גיור ואישות ברחבי הפזורה היהודית.34

בנוסף להסכמות של הרבנים הראשיים לארץ ישראל, מתכתב הרב עם הרב יהודה ליב צירלסאהן מקישינוב,35 הרב צירלסאהן מסכים לפסיקתו של הרב כאשר "הפרוש מרובה על העומד".

בינתיים מעמדם ההלכתי של הילדים שנולדו מנישואין מעורבים נשאר לא ברור. בתרצ"ב (1932) פונים לבית-הדין הספרדי לפתור בעיות אלה, של ילדים שנולדו מנישואין מעורבים, עוד שנים רבות קודם לאיסור.36

החרם לא הביא למניעת גיורים פיקטיביים נוספים. כאשר יהודי רצה לשאת אשה נוכריה היו פשוט מגיירים אותה בגיור פקטיבי, או שהיו פורשים מהקהילה, כך שאט אט פרשו רבים מקהילותיהם.

בתרח"צ (1938) הגיע הסחף בנושא נישואי תערובת שוב לנקודת רתיחה. בשנה זו יוצאת לאור שוב חוברת הסכמות,37 הכוללת בחלקה את ההסכמות

33. חלק או"ח סעיף ב', "שחלילה לנו למול אותם".

34. דייוויס, עמ' 302.

35. או"ח, סימן ה'. מחבר ספרים: ספר גבול יהודה, פאלטאוא, תער"ב, ספר הגיון לב, קשניוב תרפ"ט, מערכי לב, קשניוב תרצ"ב, דרך סלולה, פרילוקא תרס"ב, עצי הלבנון, תרפ"ד. הרב צירלסאהן עיקב אף את הפצת ספרו "עצי הלבנון" בארגנטינה, באשר מס' תשובות בספר זה, תשובות ס', ס"ג, ס"ד, עלולות היו לקלקל תקנה זו "שהיא באמת נאדרה בקודש", וחשש הרב צירלסאהן שדעתו, כפי שהוצאה בס' "עצי הלבנון" תגרום לבעיה לרב סתהון, ולכן עיקב את פרסום ספרו בארגנטינה.

36. ||| |||| עמ' 188.

37. ראה נספח מס' 2, הסכמות נשיאי הרבנות הראשית לארץ ישראל, בדה"ד של עדות אשכנזים, ספרדים, וחלבים דעיה"ק ירושלם ת"ו, בדה"צ ורבני עי"ת ארם צובה יע"א בואנוס-איירס, תרח"צ. מנספח מס' 3 בו כותב הרב חזקיה שבתאי על ביקורו בארגנטינה בתרפ"ט ובתרצ"ז כותב הרב: "...אלא דקמו איזה חכמים בעיניהם ופרצו גד"ר וגיירום לפי דעתם והיות שבשנת תרפ"ט כאן נמצנו בבואינוס איירס ועפ"י דרישת ועד הקהילה בני אמת

הקודמות מתרפ"ו, וכן רשימה ארוכה נוספת של הסכמות, הכוללת את הסכמות הרבנות הראשית לארץ-ישראל, הסכמות בד"ץ האשכנזים החסידיים, הפרושים, בד"צ הספרדים, הסכמות רבני וחכמי ארם-צובה, כולם מירושלים וכן מכתבים המחזקים את התקנה הקודמת. "...שחלילה לשום בר ישראל לפרוץ גדר תקנה זו באיסור לקבל שום גר וגירות במדינת ארגנטינה בלי שום הוראת התר בעולם".

ואמנם, איסור זה משמש עד היום כיסוד להחלטה הבלתי כתובה, אך הנהוגה למעשה על כל פעולת גיור בארגנטינה. אף שאין אנחנו יכולים למדוד איסור זה, מותר להניח כי היתה לו השפעה מונעת בשכבות רבות של הקבוצות היהודיות בארגנטינה. אולם, אף על פי שתקנה זו שרירה וקיימת עד היום, ועדיין מוכר ומוזכר שמו של הרב שאול סתהון בארגנטינה בהערצה בקרב ראשי הקהילה החלבית, 38 הסחף בנושא ההתבוללות ונישואי התערובת לא נעצר, אלא אדרבה, יותר ויותר יהודים נישאים בנישואי תערובת. אולם, חלק מהקהילות בבואנוס איירס לא קיבלו לרשום חברים ממשפחות מעורבות, אך מבני משפחה יהודים לא נמנעה קבורה יהודית.

איסור הגיור והפעולות הנילוות הביא לסילוקה של בעיה זו מעל סדר היום הציבורי. ובגלל ההגירה בין שתי מלחמות העולם הגיע הקיבוץ היהודי בתרצ"ט ל-300,000 נפש.

הודעתי לקהלה חומר ואיסור העובר על ההסכמה הנז'... וזה תורף דברי פסקי הקטן אשר מסרתי בידם - ידוע להוי לכל הקהל שההסכמה הנז' הידועה הא הסכמה קיימת לדורות ואסור לכל ת"ח הגרים בארץ הלזו לגייר שום איש או אשה בלי רשות בד"ר בא דעה"ק ירושת"ו... כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים". ככלל התקנה תקפה עד היום, אם כי ישנם יוצאים מן הכרלל, כמו בני קהילת טורקיה ומרוקו שהמשיכו לגייר עד מלחמת השחרור בתש"ח.

38. מעדותה של גב' מ. בקי בזרנו.

מתוך העיתון די יידישע צייטונג.

מיום ה' 3 למרס 1926

אוצר החכמה

קול קורא בגרון לאפרושי מאיסורא

הן אמת כי לשעבר נתתי תעודה להאישי הפרסי אשר היה דר בירושת"ו, ואשר שמו יצחק מזרחי כי הוא סופר, וזה היה על סמך מכתב שבידו, האמנם אח"כ נתברר לי שבעברו דרך מונטיוידאו לימד שחיטת עופות ליעקב חזן שהוא אוכל בשר נחירה זה ארבע-עשרה שנה ונתן לו סמיכה. והוא יצחק הנזכר בעצמו לא למד שחיטה כאשר בחנתיו וכן קבלתי מכתבים משוחטי ירושת"ו המובהקים, ובהם כותבים לי שמעולם לא ידעו שזה יצחק מזרחי הוא שוחט וכן כתב לי עוד הרה"ג יוסף ידיד נר"ן ראב"ד לעדת בני אר"צ בירושת"ו, ועוד אנשים חרדים ויראי ה', ושהסמיכה שיש בידו מעה"ק טבריה הוא זיוף ושלא נגע יראת אלוקים בלבו. ותפילין הפסול מתקנו ומוכרו בחזקת כשר ושהוא אפיקורוס וגם פה השחית והתעיב עד שאין הפה יכולה לדבר. ונתברר לי שהוא אפיקורוס גמור וכבר כתב בש"ע יו"ד סי' רפ"א: "סת" שכתבו אפיקורוס ישרף" והיא מימרא דרב נחמן במס' גיטין דף מ"ה ע"ב, ולכן מצוה על כל אחינו האשכנזים הקוראים הקו"ק זה לפרסם כל זה ברבים ובפרט בין הספרדים וגם להכריז עליו בבתי כנסיות של האשכנזים והספרדים ולהודיע לכל שהוא מופרש מעדת ישראל, גם להודיע כי יעקב חזן הנ"ל התריתי בו כמה פעמים שלא לשחוט עוד והוא שוחט והולך, דורס ואוכל ומאכיל ולא עוד שהוא כותב גיטין לגרש אשה מבעלה עם המסדר השו"ב החדש דוד צבי שאינו בקי בטיב גיטין כאשר העיר בפני הר' יצחק גוטליב נר"ו, וגם שלח גט לערי רוסיה ופסלוהו והתריתי בהם כמה פעמים ולא שמעו לקול מורים ולא ישובו מפני כל ויזדמן שמה הרבה נתינת גיטין יען כי רבים מתושבי ארגנטינה ושאר ארצות הקודמות מרצותם לגרש את נשיהם גרוש מוחלט ולא יוכלו לעשות זאת בארצות אשר הם גרים שמה כי חוקי ארצם אינם מרשים להם גירושין כאלו, והם נוסעים לאורוגואוי ושם מגרשים לפני הערכאות ש"ג, ובכן מגרשים שם בדוננו בפני קטולי קני מאגמא הנז"ל, אוי לעינים שכך רואות, ולכן הנני בא עתה להודיעם ברבים שגיטם אינו גט כלל ואשה המתגרשת בפניהם עודנה אשת איש גמורה, מפני שהסופר אוכל ומאכיל לאחרים בשר נחירה וע"ה גמור ומחלל שבת בפרהסייה, שהוא פסול לכתוב גט כמובא בש"ע א"ח סי' קמ"ג וגם המסדר אינו בקי ואין בו יראת שמים מכיון שהוא מניח להסופר הנז' לכתוב גיטין אף שהוא פסול וגם אחרי שהתריתי בו לא חזר בו ולכן מצוה וחיוב מוטל על ראשי העדה אשר במונטיוידאו ועל כל מי שמגיע עתון זה לידו קרוב או רחוק להשתדל למונעם מהשו"ב ומנתינת גיטין ולקדש את ה' הנכבד והנורא כדי שלא יאכלו ישראל בשר פיגול ושלא להרבות ממזרים בישראל ועל המשתדלים בדבר ועכ"י תבא ברכת טוב.

שאל סתהון

(רב לעדת הספרדים בארגנטינה).

שער החוברת:

הסכמות נשיאי הרבנות הראשית לארץ ישראל

בדה"צ של ע'דות אשכנזים, ספרדים וחלבים דעיה"ק ירושלם ת"ו, בדה"צ ורבני עי"ת ארם צובה יע"א.

לקיים ולחזק הסכמת הרה"ג שאול סתהון ז"ל לאסור קבלת גרים בארגנטינא הנדפסת בספרו "דבר שאול",
בואינוס-איירס

שנת נחלתי עדותיך לעולם כי ששון לבי המה (תרצ"ח)

א. הסכמת הרב הגאון מרן יעקב-מאיר שליט"א, ראש הרבנים בא"י וראשון-לציון ונשיא הרבנות הראשית בירושלים תובב"א.

בהיות כי קמו אנשים לבטל תקנת הרבנים הגאונים הראשונים, לכן יצא דבר מלכים והרשות נתנה להפיץ ברבים מחדש את הסכמתו בעינין זה אשר היא לו נדפסה בספר הבהיר "דבר שאול" בשנת תפר"ח, למען כל יהין איש להעיד ולהפריה נדר אשר נדרו ראשונים, (זה נוסח ההסכמה יצא ערך מספר הנז')

בתשובה למ'... עלי להשיב מפני הכבוד, אחרי כי הגאון הרה"ג מרא-דאתרא, המפורסם בפסקיו להלכה, בספרו הבהיר "דבר-שאול" מצא לנכון במקום שהפרוץ מרובה על העומד, לגזור גדר ולאסור לקבל גרים, וכן לא למול את הבן הבא מנכרית זב"ז, כמו שנראה כן מפורש מדברי הרבנים המסכימים על דברי הגאון הפוסק (כ' אור הפסק דין עצמו לא הופיגע לעינינו), כמו שטעמה טעים בדב"ק סי' נ' שכתב ז"ל: "מפני כי העיר הזאת חפשית עד מאד ואיש הישר בעיניו יעשה וכו', ואם כן כל איש אשר חשקה נפשו בבת נכרית מביאה אל ביתו ותהיה לו לאשה או מביא שלשה הדיוטות מן השוק ומגיירה בפניהם כאשר מצוי גם עתה ויש להם בנים פסולים ואומרים שגירו אותם, ואם ישאל אדם אותם מי גיירם ישיבו בחציפות מי שמך וכו'. עכ"ל, וכן מי יבוא להרהר אחריו חלילה, ואדרבא ראוי לקבל דבריו כהלכה למשה מסיני, ולומר אישר לחיליה לאורייתא ולית דין צריך בשש, ועין הגאון מרן הב"י בספרו הבהיר "אבקת רוכל" בדין הפרוכת סי' ס"ו והאל-ברחמיו יהזירם למוטב לתפארת עם ישראל, ולכן חברים יקרים בוני אמת, לעמוד ולחזק את תורתנו, תורת אמת ותקבלו משכורתכם מהאל אמת. מוקירכם ומכבדכם.

הצב"י יעקב מאיר ס"ט

מקום החותם

פעה"ק ירושלים ת"ו יום ב"ד לחודש אייר שנת תרח"ץ.

כרוזא קרי בחיל

כאשר היתה למראה עינינו פס"ד ותקנה מגדולי המורים, גדר גדול גדרו שלא לקבל גירות במדינת ארגנטינה, את הנכריות הבאות להתגייר, כי נתברר בירור גמור שאין כוונתם לשמים להכנס תחת כנפי השכינה, אלא למראית עין לחוד, אשר עפ"י דין תוה"ק, אינה גירות, והבנים הילודים להם הם בחזקת נכרים, וגדולה המכשלה מאוד, וגורם טמיעה לעם ישראל בין האומות ח"ו. ולכן עמדו ושקדו על טהרת האומה הישראלית ותקנו חק ולא יעבור, שלא לסדר שום גירות במדינת ארגנטינה, ולא למול את הבנים נכרים אשר יולדו להם, וכדין עשו לעקור פרצה זו מישראל, שלא יתבוללו זמירות זרות בכרם בית ישראל, ואין דבריהם החוצבים להבות אש צריכים חיזוק, ועין רואה מה שנדפס בספר הבהיר "דבר שאול" שם האריך, הרחיב הדבור כגודל הנחיצות של התקנה הזאת ובגודל האיסור של העוברים חלילה על זה.

והנה קול ענות שמענו שבזמן האחרון אחסור דרי, וקמו איזה אנשים להרוס גדרן של גדולי הדור, אשר לא יאומן כי יסופר, כי מי שעמדו רגלי אבותיו על הר סיני, יתן יד לבעלי תאוה, ולהטמיע את האומה הקדושה ח"ו, בנשים נכריות, וילדי נכרים, אי לזאת מצאנו חובה בנפשנו לצאת בקול קורא הזה, לכל אחב"י החרדים במדינת ארגנטינה, בבקשה לעמוד על נפש האומה, ועל נפש ההולכים אחרי הנכריות, שלא יפלו בחמשים שערי טומאה ח"ו, והננו מסכימים ומחזקים את התקנה הקודמת בכל תוקף ועוז, לזה שומעין שאמר בהלכה, ודא גזרת אוריתא, שאין לשום אדם לגייר בארגנטינה, שום איש או אשה, ולא למול את ילדיהם ולא לגיירם והעובר על זה "הוא פורץ גדר", והקולר תלוי בצווארו, ובטחוננו כי ישראל קדושים יתאמצו ויתאזרו להקים את התקנה הקדושה הזאת על תלה, ה' ית' יערה רוח מהרה ממרום על כל נדחי ישראל וישלח לנו גוא"צ בב"א. הכו"ח בצעדיך ירושלים, בב"ד ימים לירח אייר שנת מבשר ציון לפ"ק. הבד"צ לכל מקהלות האשכנזים דפעה"ק ת"ו ע"י העדה החרדית פרושים וחסידיים, (ועד העיר לקהלת האשכנזים).

נאם זעליג ראובן בענגיס ראב"ד.

נאם פנחס בהגר"י ז"ל עפשטיין.

נאם דוד הלוי יונגרייז.

(מקום חותם הבד"צ)

אוצר החכמה

הנני לאשר לקיים חתימת הבד"צ הרבנים הגאונים וראוי לחוש לכל הדברים אשר כתבו לממדר מלתא, וה' ישמור על טהרתם של ישראל, ויחיש את גאולתנו בב"א, כעתירת

יוסף צבי דושינסקי

רב ואב"ד לכל מקהלות אשכנזים תובב"א.
ורב ראשי ליהדות החרדית בארץ ישראל.

בית הדין הגדול לכל מקהלות האשכנזים הי"ו. בפעה"ק ירושלם תובב"א

יום ב"ט לחודש אייר תרצ"ח

כבוד אחינו ראשי אלופי ישראל בקהלות הקודש ארגנטינה יצ"ו. בהיות כי זה מכבר בשנת תפר"ח (א"ה התקנה נקבעה ע"י הרה"ג שאול סתהון ז"ל כעשר שנים קודם רק שנזפסה בשנה זו שהרה"ג הנז' הדפיס את ספר "דבר שאול") נעשה שמה תקנה קבועה ע"י מרא דאתרא הרב המוה"ג מוהר" שאול סתהון ז"ל אשר גזר אומר שלא לקבל שמה גרים לא אנשים ולא נשים, והסכימו לתקנה זו גדולי הרבנים וגאוני אה"ק והנה בהיום נשמע כי קמו מקצת אנשים לפרוץ גדרם של הרבנים הקדומים ורוצים לקבל גרים מכל הבא לידם, ואחרי הברוכים שלפנינו המקום גורם להחזיק בתקנה זו כי פרצה זו עלולה להמיט שואה חדשה על טהרת המשפחה של עד העומדים על משמרת הקודש ואנחנו מכריזים בכח התורה הקדושה שחלילה לשום בר ישראל לפרוץ גדר תקנה זו באיסור לקבל שום גר וגיורת במדינת ארגנטינה, בלי שום הוראת התר בעולם. גם אם נמצאו פורץ גדר שנשא אשה נוכריה, אסור למול בניהם אשר תלד, ושומע דברינו יתברכו בכל טוב כעתיר הבד"ץ דפה קרתא קדישא ירושלם תובב"א.

נאם יוסף גרשון הורויץ.

נאם אליהו בהר שלמה ראם.

נאם חיים שלמה רוזינטל.

הרבנות הראשית לארץ-ישראל

הנני מצטרף להרבנים הגאונים הבד"ץ דפה עיר הקדש אשר גם הם בן הגודרים גדר גדול להכריז אסור על קבלת גרים במדינת ארגנטינה. כי תקנה זו היא תקון גדול להרים מכשול מדרך עמנו ולחסום את פרצת הכרם שנפרצה בכרם בית ישראל, ולכל המסייעים לשמור על טהרת ישראל יתברכו מהשי"ת ויבואו שכמ"ה כעתירת הבא על החתום, הבא למען המצוה ר"ת ודהא תליתאה שקבלנו בו אוריין תליתאה.

נאם צבי פסח פראנק.

רב ואב"ד.

מקום החותם

צדור החכמה

בי דינא רבא לעדת הספרדית בירושלם ת"ו

ירושלם כ"ט לחדש אייר תפרי"ח.

אל אחינו בני קהלות הקדש אשר בארגנטינה העי"א.

בהיות לפנינו בישראל קמו אנשי מופת מיראי ה' וחושבי שמו, אשר פגעו הזמן מהדור הפרוץ נגעו על לבם מראות הפרצה הגדולה אשר פסתה המספחת בין אחינו בית-ישראל, לישא נשים נכריות, בנות הגויים, אשר עם בני" שוכנים בתוכם. ובנים ובנות יולדו להם, ומפני תאותם המגונה באות להתגיר ואין כונתם לשמים, וכדי לשמור על טהרת משפחות ישראל לבל יטמעו בין הגויים, עמדו ועשו סיג לגדור גדר על הפרצה הזאת, ועלו בהסכמה ובגזרה חמורה לבלי לקבל שום גרות מאלו הבאות להתגיר ולא למול את בניהם אשר יולדו להם מהתערובת הזאת, כ"א עליהם ללכת ולעמוד לפני ב"ד הגדול אשר בירושלם, אשר להם הכרו והרשות לקבלם אחרי חקירה הראויה והישרה, לפי ראות עיניהם עפ"י התורה, ועל הגזרה הזאת באו בהסכמה חו"ר ירושלם, ולמעלה מנהון הגאונים הגדולים נשיאי הרבנות הראשית לא"י, יבדל לחיים הגאון ראש"ל כמוהר"ר יעקב מאיר שליט"א, ומנוחתו עד"ן הגאון כמוהר"ר אברהם קוק ז"ל, באשר מבואר בס' דבר שאול.

והנה עתה שמענו ותרגז בטננו כי קמו קצתם לפרוץ גדר גדרן של ראשונים בתקנה הגדולה הזאת, לכן קמנו ונתעודד להחזיק בעוז התקנה הזאת ביהודה, ועוד לקרוא אנן בי-דינא רבא דעיה"ק ירושלם לח"מ לאסור אסור בכל תוקף ועוז לחזק את הגזרה הקדומה לשמור אותה לכל פרטיה שאין רשות לשום כ"ד

מִיִּזְרְעֵל

קבועים וכ"ש יחידים לגייר בארגנטינה, שום איש ואשה כ"ש לאותם שכבר נישאו בעבירה, ולא למול את הבנים אשר יולדו להם ולא לגיירם, אף שיגדלו באופן שלא לעשות שום התר, עד אשר יעמדו בפני ב"ד הגדול בירושת"ו, כי להם הזכות והכח לעשות ככל העולה על רוחם, עפ"י התורה אשר יורוך, וכל העובר ע"ז "הרי הוא פורץ גדר גדרן של ראשונים באסור חמור", וכל העובר ע"ד חכמים עונו ישא, ובטוחים אנו שכל החרד לדבר השם, יאזור כגבר חלציו בבלי ליתן לעבור ע"ז, ולחזק בעל ההסכמה הידועה כי טהרת ישראל וקדושתו-תלוי בה ושומע לנו ישכון בטח, וראויה המצוה הזאת להגן עליו ועל זרעו, וברכות הקודש יחולו על ראשו, וה' יגדור פרצות עם ישראל כעתירת החותמים ברוב עוז ושלום.

הצעיר חנניא גבריאל ס"ט

הצעיר חיים טויל ס"ט

הצעיר אהרן הררי רפול ס"ט

(מקום החותם)

לכבוד אחינו היקרים קהלות הקדש אשר במדינות ארגנטינא.
שלום וברכה,

הנני להצטרף עם הרבנים הגאונים בד"צ דאשכנזים וספרדים חי"ו פעיה"ק ת"ו לחזק ולבצר את הגדר הגדול שבצרו גאונים וצדיקים בשנת תרפ"ח, ותוכם הגאון הצדיק האמיתי מרא דאתרא דישראל מרן אברהם יצחק הכהן קוק זצוק"ל, שלא לקבל גרים בשום מקום במדינות ארגנטינא, וחלילה חלילה לשום רב, או צורבא מרבנן לעשות דבר גדול או קטן שיש בו בכדי לפרוץ איזו פירצה שהיא בגדר זה שמצאו גדולי הדור להכרחי בכדי לשמור על טהרת ישראל וקדושתו במדינות הללו, יתר הפרטים בענין הזה יהיו כפי שנתפרשו במכתבו של הגאון הנ"ל מיום ט' ניסן תרפ"ח, שנדפס בספר "דבר-שאול" להרב הגאון הצדיק ר' שאול דוד סתהון זצ"ל, שנדפס פה ירושלים עיה"ק ת"ו בשנת תפר"ח. (א"ה שמה מבואר שעליהם ללכת ולעמוד לפני ב"ד הגדול שבירושת"ו אשר להם הכח והרשות לקבלם אחרי חקירה הראויה והישרה לפי ראות עיניהם עפ"י התורה)

נאם:

הרב הראשי לארץ ישראל החו"פ עיה"ק ירושלים ת"ו

יצחק אייזיק הלוי הרצוג

(מקום החותם)

למעלת אחינו בני קהלות הקדש אשר בארגנטינה יע"א.

הן מני אז גדולי מדינת ארגנטינה רועי העדה למען שמור את טהרת משפחות ישראל אזרו חיל וגדרו גדר שלא לגייה שם את הנכריות שלא למול את בניהם היילודים להם כי הנם בחזקת נכרים לכל דבריהם, שנתברר שכל הגיורות להתגירים בארגנטינה אינם אלא לפנים למלאות תאוה מגונה, לא להכנס תחת כנפי השכינה שבאמת אחר גרותם אינם מקבלים באמת עול שמים שלמה, ועוברים על גופי התורה ביד רמה, ולכן רבני וגאוני ארגנטינה הסכימו הסכמה חמורה וגזרו שלא לקבל שם גרות בארגנטינה כי אם בארץ-ישראל דווקא כי שם יחקר שם הדבר יפה בבד"ר. והסכימו עמהם גאוני ירושת"ו ועליהם מלמעלה הגאונים הגדולים נשיאי הרבנות הראשית לארץ-ישראל מהר"י מאיר שליט"א והרב קוק זלה"ה ותקנה גדולה עשו לשמור על טהרת זרע קדש ישראל לה', לבלתי ישמעו ח"ו בארצות חפשות בין הגוים כמבואר בספר "דבר שאול".

והנה בעתה כי שמע שמענו שקמו קצתם לפרוץ פרץ בתקנה גדולה הזאת, שמענו ונבהלנו והשתוממנו לא האמנו כי בזמן הזה אשר רבו הצרות לישראל ימצאו אנשים כאלה שבמקום להתאחד ולשמור את ישראל מן הטמיעה ח"ו, לא יחושו לנפשם פן יגרמו ח"ו כבלעם הרשע להרבות זמה בישראל? וכזמרי יקריבו לעין כל ישראל את המדיניות ולהוליד בנים לע"ה, הכתוב צוה ואומר: "את בתו לא תקח לבנך כי יסור בנך מאחרי" (שהבן הבא מהנוכרית קרוי בנה). וחלל יהודה קדש ה' אשר אהב ובעל בת אל נכר יכרת ה'. לאיש אשר יעשנה, ובה בגדו כי בנים זרים ילדו, לכן קמו להחזיק במעוז התקנה הזאת וזה גזרה דאורייתא שאין רשות לשום ב"ד קבועים וכ"ש יחידים לגייר בארגנטינה שום איש או אישה, וכ"ש לאותם שנשאו בעבירה ובנים יולדו להם שלא לגייר אותן ולא למול בניהם ולא לגיירם כי אם בארץ ישראל דווקא, וכל העובר על זה מהיום והלאה הרי הוא פורץ גדר ונפריש אותו מעדת ישראל ונרדפהו עד חרמה.

בטחנו שכל חרד לדבר ה' וקדושת ישראל, יחזיק בזה, ולא יהין שום אדם לעבור על זה ח"ו, וה' יחיש לגאולינו גאולת עולם ויקבץ נדחנו לציון ברנה אמן, כה דברי רבני ודייני לעדת אר"ץ בעיר הקדש ירושת"ו, טוב אייר תרח"ץ.

הצעיר עזרא יצחק חמווי ס"ט

(לפנים רב וראב"ד בעי"ת אר"ץ יע"א וכיום ראב"ד לעדת החלבים בירושת"ו)

הצעיר עזרא יוסף ישעיו ס"ט.

(לפנים דיין באר"ץ יע"א וכיום דיין לעדת אר"ץ בירושת"ו).

קטע השייך לעניננו ממכתב שנתקבל מראב"ד לעדת הספרדים בירושת"ו
 הרה"ג חזקיה שבתי שליט"א.

"אלא דעתה חזרתי בי וגם אני מודה לרו"מ דאפילו בחודה של מהם אסור
 לפתוח בנדון שלכם עם שהותר בערים החופשיות יותר עכ"ז ידי לא יכנסו בזה".
 ...ועל גוף הגירות כבודו יודע שפעמיים אסרתי איסור איסור של הגירות שם,
 אחת, בשנת תרפ"ט בדרישתי בקהל הדמשקאים על הרה"ג הצדיק מוהר"ד ש'
 אלפנדרי ז"ל ושנית, בזה הפעם בפסק שמסרתי לחברת "בני אמת" בצאתי
 מהעיר, ובכן דאיזה אופן אמצא ידי ורגלי להתיר את האיסור ח"ו?

מסקנת רבני עי"ת ארס-צובה יע"א מפסק דין שנתקבל מהם, ...א"כ יצא לנו
 מכל האמור שלכתחילה אין מגיירים כלל, לא הנשואות קודם זמן ההסכמה,
 ולא אחרי ההסכמה, וגם לא הבחורים והבחורות הנולדים מן הנוכריות, ולא
 נכרי מן השוק כלל וכלל לא, וזה משני טעמים: ראשונה, שכולם גירי שקר הם,
 ובשביל דבר הם באים לרמות אותנו ולהתגיר. ועוד, מפני שהוא נגד הסכמתם
 של אותם הרבנים אשר בארץ החיים הם זלה"ה.

הן זאת למודעת כי מצוה רבה דמיא על כב', להראות דברינו אלה לכל אנשי
 הקהלה שבאו חתימתנו ודברנו בפסק"ד הראשון, (א"ה הרבנים שלחו מקודם
 פס"ד להתיר עפ"י שאלה שאינה נכונה שנשלחה להם מפה) בכדי שלא יסמכו
 עלינו ויטעו ח"ו להורות הוראה ולעשות למעשה עפ"י דברנו הכתובים שם.
 הלכ"ד החתומים לכבוד התורה והמצווה ומסייעים כשיש"ר לו ולכל בני
 הקהלה.

הצעיר יאודה בכמהר"ן עטייה ס"ט.

הצעיר משה טוויל ס"ט.

הצעיר מאיר בכמהר"ר משה דיין ס"ט

הצעיר רחמים מזרחי ס"ט

הצעיר סלים אברהם זעפראני ס"ט

הצעיר אברהם רביע ס"ט

הצעיר יצחק משה שחיבר ס"ט

הצעיר צדקה א' הרארי הכהן ס"ט

הצעיר אפרים בכמהר"ר יאודה זוויק הכהן ס"ט

אוצר החכמה
אוצר החכמה

**הסכמת הרה"ג משה עזרא מזרחי שליט"א ראב"ד בעי"ת ארם צובה יע"א
על פסק"ד של הרבנים הנז"ל.**

(קטע ממכתב ארוך שנתקבל מהרב הנז"ל)

"...והסברא, כיון דעיקר הטעם משום גדר וסייג ותקנה, והעיר חופשית וכמובא בספר "דבר שאול", א"כ מנא לן לחלק בין הנשואות קודם להנשואות אח"כ ובין האמהות לבניהם? אלא דדאי הכל שוה, ועל הכל גזר ותקן, וכמו שסיימו בדבריהם מ"ע הרבנים באף פסקם, וז"ל יצא לנו מכל האמור שלכתחילה אין מגירים כלל לא הנשואות קודם ההסכמה ולא אחרי וכו', ולא הבחורים והבחורות וכו', כנז' וברור כי ההסכמה של מהרש"ס ז"ל עד היום בתוקפה עומדת, ומנה אין לזוע וחובה מוטלת על הכל לקבלה, וכמו שהסכימו ע"י שבעה קני מנורה, הרבנים הגאונים החותמים בספר "דבר שאול" ובפרט מ"ש הרה"ג יעקב מאיר יצ"ו, ואמר, שצריך לקבלה כמשה מפי הגבורה והביא ראיה לדבר מתשו' מרן בספר "אבקת רוכל" סי' ס"ו בדין הפרוכת שאפילו שלפי דעת מרן מותרת לגמרי. בכ"ז סיים וכתב שאם הרב שבעירם דעתו לאסור אליו תשמעון ועו"ש.

הלאה כותב...ההסכמה במקומה עומדת ואין לעבור עליה בשום אופן כאשר כתוב בספרי הפוסקים ו"ל: שכל דבר שנאסר במנין צריך ב"ד אחר גדול ממנו בחכמה ובמנין להתיר, ואפילו כבר בטל אותו הטעם והסיבה שבעבורו נאסר ההסכם, כאשר יחזה המעיין בס' דברי יוסף אירגס סי' ל"ב מה שאסף איש טהור בזאת הסברא ומכללם הריב"ש ו"ל יעו"ש היטב.

הצעיר משה עזרא מזרחי ס"ט

(מקום חותם הבד"ץ)

מספר ה'תשנ"ב

סימן ב'

- אמר המחבר הפסק"ד הזה שלחתי להגר"א גאלדמאן נר"ו ואין לי העתקה ובכלל דבריו דברי וזאת תשובתו אלי.

שאול באחת, בשובה ונחת, יאריך ימים, כחול ימים, לכבוד אהובי, רב רחומאי ורב נהוראי, דנהירין ליה שבילין דנהר דעה, ה"ה הרה"ג סוע"ה כקש"ת מוהר"ר שאול סתהון נר"ו כירח יכון עולם!

דברות קדשו מלהבות שלהבת דת אש הגיעוני, נבהלתי מראות ונעויתי משמוע, מהחדשות שנהייתה בארץ, כי נמצאים אנשים פורקי עול מלכות שמים, ובהפקירא ניחא להו, שנשאו נשים נכריות וילדו מהם בנים זרים, וכדי לחפות על פחזותם הנם רוצים שיקבלו את נשיהם הנכריות ובניהם הזרים בתור גרים, להסתפח בתוך קהל ישראל, ובקראי הדברים האלה נרעשתי ונבהלתי מאד, וכבר נשאלתי מכיוצא בזה מגליל "פאראגואי" ומגליל "ענטרע ריאם", ועוד. השבתי להם בארוכה שחלילה לנו מעשות זאת עפ"י דתוה"ק, וכעת אבוא בקצירת האומר, ואציע פה ראשי פרקים מדברי חז"ל המקודשים אשר כל דבריהם כגחלי אש, ז"ל הב"י ש"ע אה"ע סי' ט"ז סעיף א' ישראל שנשא נכרית או ישראלית שנשאת לנכרי הרי אלו לוקין מן התורה שנאמר לא תתחתן במ ע"כ, והוא גם' ערוכה ע"ז ל"ו, ושם בסעיף ב' הבא על הנכרית אם לא פגעו בו קנאים ולא הלקוהו ב"ד הרי עונשו מפורש בדברי קבלה שהוא בכרת שנאמר (מלאכי ב') כי חלל יהודה קדש ה' אשר אהב ובעל בת אל נכר, יכרת ה' לאיש אשר יעשנה, ושם בהגה ועון זה חמור מכל העריות, שבנו הבא מן הנכרית אינו בנו, והוא משנה מפורשת קידושין ס"ו ועיין סנהדרין פ"ב הבא על הנכרית כאלו מתחתן בע"ז ובעירובין י"ט כל היורדים לגיהנם אתי אברהם אבינו ומסיק להו ומקבל להו בר מישראל הבא על הנכרית וכו',

והנה מכל זה יראה הרואה כי החטאים האלה בנפשותם ע"י תאותם והוציאו את עצמם מכלל ישראל בשאט נפש וכאלו מתחתנים בע"ז כנ"ל והגם כי פושטים טלפיים כחזיר שרוצים לגייר הנכריות ובניהם הזרים, אך מי כסיל לא יבין את זאת כי כל זה מעשה להטים ואחיות עינים לחפות על פחזותם והפקרותם, הנה הלכה רווחת כי בש"ע יו"ד סי' רס"ח סעיף י"ב כשיבוא הגר להתגייר בודקים אחריו שמא בגלל ממון שיטול וכו' ואם אשה היא בודקין אחריה שמא עיניה נתנה בבחורי ישראל וכו' ע"ש, ובפרט בנדון דידן שנראה בעליל כי אש התבערה בערה במ וזימה עצת חטאין היא, והגם שכעת תאמר שהיא מרוצה ליכנס לדת היהדות כשתתקרב ממנה אש התבערה או ע"י סיבה אחרת תחזור לסורה, כדרך כל סיבה ומסובב כי בהבטל הסיבה יבטל המסובב, הכי יאמר לה העוגבה והמחבק חיק נכריה שכחי עמך ובית אביך, וברור כשמש שגם הוא ילך אחריה כשור לטבח יובל ויהיה לו דבר זה

לחרפות ולדראון עולם ואיה גרותה, ? זאת ועוד הלא מבואר שם שצריך להודיעה מקצת עונשים כמו חלול שבת ופתחי גדה ואכילות אסורות וכדומה, וזאת גלוי בעליל שלא הגיעו לידי מדה זו לחבק חיק נכריה עד שבמקודם היו מחללים שבתות ונתפטמו במאכלות אסורות ועוד, ועבר ושנה נעשה לו כהיתר וגם אח"כ אחר הגיורת הלא גם אז יהיה כשב על קיאו, ותתפלא ותאמר מה זאת הוזהירו לי כל אלה הלא ככל הגוים ב"י וכו', הכי אין אנו נותנים בזה קטורה באפה ואצבע בין שיניה לחרף את כל מערכות ישראל, ותתוסף גם היא על שונאינו מנדינו להיות לשמצה בקמינו לשכים בעיניו ולצנינים בצדינו, גם בזה יתנו יד לפושעים כי לא יבצרו פה מבני הנעורים אשר ערב להם לחם שקר לחבק חיק נכריה ולכסות עינים יכנו אותה בשם "גיורת" ויאמרו כבר התירו פרושים את הדבר, ותהיה זאת למכשול ולפוקה לחלל הדת וש"ש ח"ו.

ולענין מילת בניהם הזרים כבר האריכו בזה הגאונים שחלילה לנו למול אותם וטעמם ונמוקם עמם, גם שלא יצא מכשול כשיגדלו יעוין תשובת פ"ה וטוטו"ד ועוד.

גם לענין ללמדם תורה יעוין חגיגה י"ג ע"א ובתוס' ד"ה אין מוסרין ד"ת, והרי הוא כמבואר, כללו של דבר אל ידמו בנפשם אלו הפושעים כי באמרם לנכרית הרי את מק"ל כדת מו"י או בהסיר חרפתם וערלתם של בני הזרים הם נכנסים לדת היהדות ולעשות מתוה"ק כדור משחק, בכדי לבצע בזה תאותם לא, לא, כי נישואין כאלה אינם דת משה וישראל, ומילות כאלה אינם בריתו של א"א ע"ה רק כערבי מהול, וכבר המשלתי זאת למניח חותם בשר כשר על בשר נו"ט, היוכשר עי"ז? זולת כשיבא לפנינו נכרי או נכרית או הבן הנ"ל כשיגדל וירצו לקבל עליהם דת היהדות בלי שום סיבה, ואחר החקירה והדרישה היטב בפני ב"ד מומחה אזי לא נדחה אותם, אבל אנשים פושעים כאלה מחוייבים אנחנו לעשות גדר מזה וגדר מזה להתרחק מהם בכל ענייני דבר שבקדושה לא מהם ולא מהמונם ולא כאלה חלק יעקב.

ופוק חזי מה עלתה בידם של נישואי תערובת בעת גירוש ספרד כי הבנים זרים אשר ילדו הם היו ראש וראשון להתקומם באבותיהם לשפוך דמם כמים כידוע מכותבי קורות היהודים בארץ ספרד.

ה' ירים קרננו ויצרוף כבור סיגיניו כמאמר החוזה אלוה וברותי מכם הפושעים בי ובחנתים וצרפתים כצרוף את הכסף ואת הזהב.

המצפה להרמת קרן התורה במהרה ידידו המוקירו ודו"ש וש"ת ובעה"ח.

אהרן הלוי גאלדמאן
החופ"ק קרית משה

אחר כל האמת והצדק הנ"ל אשא עיני מול אחינו ידידנו בני הספרדים יהי נועם ה' עליהם.

שמעו דבר ה' החרדים אל דברו, והשרידים אשר ה' קורא. אתם בני ארץ ספרד אשר בארצכם הופיע הדרה של תורה, ומקרביכם ומחלציכם יצאו גאוני עולם משוש דור ודור ה"ה אדוננו הרמב"ם, והר"י אברבנאל, ורבינו אבן עזרא, ור' יהודה הלוי, ור' שלמה בן גבירול, והגאון בעל פרי חדש והרב חיד"א ועוד ועוד אשר רבו מלמנות כ"ב אשר המה לנו לעינים בגלות המר הזה, והם הם העמידו התורה בקרן אורה, ע"כ חזקו ואמצו ועמדו לימין צדקו של רבכם הרה"ג שאול סתהון שליט"א לעשות גדר לפנים מגדר בפני המתבוללים בעם החפצים להכניס את המדינית בבלוריתה במחנה ישראל במסוה של צניעות, ע"ד אכלה ומחתה פיה וכו' ושפחה תירש גבירתה, ודעו אחינו ידינו אשר כל סמל היהדות היא טהרת המשפחה וטהרת בנות ישראל והיא, רק היא, היתה קיומנו בארץ גליותינו ולולא זאת כבר נבלענו בין אוה"ע ולא יזכר שם ישראל עוד ח"ו, שאו עיניכם וראו! כי כל אלה אשר הלכו לתעות בשדות אחרות ובגדו במקור מחצבתם לאט לאט נבלעו בין אוה"ע ואין זכר למו, כידוע ליודעי קורות היהודים, גם ידוע כי כמה אומות גדולות אשר אין זכר למו ע"י ההתבוללות ואנחנו בשם ה' קמנו ונתעודד, ע"כ עם ה' אלה חזקו ונתחזקה בעד עמינו ובעד תוה"ק לבל תתחלל ח"ו ולהעמיד יסודג. הדת על תלה וה' יהיה בעזרכם, בתקותי כי תמלאו אחרי דברי אלה למען כבוד תוה"ק וכבוד ישראל, אסיים בשים שלום ושלום רב, מאה"ש וממני הבעה"ח בידיים שניות.

אהרן הלוי גאלדמאן
מו"ץ חופ"ק קרית משה.

סימן ג

אמר המחבר עוד יש טעם אחר לאסור בנד"ד אף אם היה עשוי עפ"י הדין כמ"ש נהר מצרים ועצי הלבנון וגאון א' הובא בעתון נקרא "הבאר" מפני כי העיר הזאת חפשית עד מאד ואיש הישר בעיניו יעשה ואין להם רב שיראו ממנו לא מצד הממשלה ולא מצד שהוא ממונה לרב מהק"ק יצ"ו וא"כ כל איש אשר חשקה נפשו בבת נכריה מביאה לביתו ותהי לו לאשה בלי גרות או מביא הדיוטות מן השוק ומגיירה בפניהם כאשר מצוי כן עתה ויש להם בנים והם פסולין ואומרים שיגיירו אותם ואם ישאל אותם אדם בפני מה נתגיירתם ישיבו בחציפות מי שמך וכו' ולמה לך להיות עובר ומתעבר ונשאר עם נכריה ומוליד ממנה בנים וולד אשה כמוה ונתערבה בנכרים ושלחתי פסק"ד שעשיתי ופסק"ד של הגר"א הלוי הנז' למעלת הרה"ג כמהר"ר יוסף ידיד הלוי הי"ו ראב"ד לעדת החלבים בני אר"ץ אשר בעיה"ק ירשות"ו והסכים כדברינו וכתב פסק"ד ארוך ולא

הניח זוית ופנה ולא הדפסתיו משום הרצאות הדפוס ואז פורתי מודעות שאין לקבל גרים בארגנטינא עוד כל ימי עולם מכמה טעמים כאשר הסכמנו שלשתנו ואין לפרוץ גדר וכל הפורץ גדר ישכנו נחש, ושומע לנו ישכון בטח ושאנן מפחד רעה ומי שרוצה להתגייר יסע לירושת"ו אולי יקבלוהו וציי"מ וימ"ן אמון, כ"ד רועה צאן קדשים בעי"ת בואינוס אייריס.

הצעיר שאול דוד סתהון ס"ט

סימן ד'

אוצר החכמה

באחד לירח מאזנים, יכתב ויחתם לאלתר לחיים בספרן של צדיקים לחיים מתוקים לכבוד אהובי ידיד ה' וידי"נ הרה"ג חו"ב משנתו זך ונקי כקש"ת מוהר"ר שאול סתהון שליט"א רב לאחינו הספרדים עוד ינוב בשיבה דשן ורענן יהיה.

אהובי פתח דברי יאיר נא, אור סליחתו על אשר אחרתי בתשובתי על מכתבו מט"ו מנחם אב עד כה! יען כי אם אמרתי אספרה נא כמו כל הרפתקאי דעדו עלי זה ערך חמשה ירחים ל"ע, לא יכילם הגליון כי נהייתי ונחליתי והייתי עצור בחדר המטות ערך שלשה ירחים והוכרחתי ליסע לקורדובה לשאול ברופאים מומחים, ות"ל הונח לי הרבה ממכאובי ה' יגמר בעדי שארפא בהחלט, כי הוא יכאיב ויחבש ולאין אונים עצמה ירבה, והנה כעת שמתי עיני בדבר שאלתו, בא' שנשא נכרית זה ל"ב שנה ואומרים שנתגיירה וכבדוהו בשמ"ת בחתן בראשית וכ"ת גער בהם עבור בזיון התורה, כי חוטא בל יתנאה ולא יתן אמון בגירותה, כי באותו הזמן לא היה מי שראוי לגיירה והביא הנושא נכרית כתובתה וכתוב בה שאמר להארמלתא אשר באת לחסות וכו' הוי לי לאנתו, וחתום עליה שני עדים שלא נתקיימה חתימתן, ודעת כת"ר שאף כשיתקיימו חתימתן לא הוי רק שנים ודעת מר"ן הב"י כהרי"ף והרמב"ם דגר שנתגייר של"ב שלשה אינו גר גם מה שי"מ שפי' אשר באת שכתוב בכתובתה פירושו שכבר נתגיירה בפני ג' אין בדבריהם ממש כי צריך לזה עדות ברורה גם אשר באת לחסות לא משמע לשעבר שכבר נתגיירה כדמוכה ברות שאחר שאמר לה בועז ישלם ה' וכו' אשר באת לחסות אח"כ אמרה לה נעמי ורחצת כפירש"י עכ"ל, והנה הגם כי דברי כת"ר אין צריכין חיזוק ולא יפקפק בזה שום בר דעת, נ"ל להביא ראיה לזה, כי הלכה רווחת היא בש"ס יבמות מ"ו ע"ב ובי"ד סי' רס"ח סעיף ג' ד', שאינו גר עד שימול ויטבול, ודעת התוס' והרא"ש שם מובא בט"ז ובש"כ ס"ק ט' דקבלת המצות הוי רק התחלת גירות, ומילה וטבילה הוי גמר הגירות נמצא כשאמרה רות לנעמי באשר תלכי אלך וכו' שמזה ילפינן בש"ס קבלת המצות לא הוי רק התחלת גירות וגמר הגירות היה אח"כ כשאמרה לה נעמי ורחצת כפירש"י, ובשעה שאמר לה בועז אשר באת לחסות וכו' שהוא התחלת הגירות חזר ברור, וכן תרגם יונתן על אשר באת לחסות, דאיתית לאיתגיירא, ולא פירש דאיתית ומתגיירא כלשון הגמרא ע"ז ג' ע"ב. באין עכ"פ

אוצר הכתבה

ומתגייירין, שוב ראיתי בחידושי הגאון הר' יעב"ץ שפי' אשר באת לחסות הוא רק על קבלת המצות.

ב"ז כתבתי רק להוציא מדעת השוטים המעוותים עלינו את הכתובים, אך האמת יורה דרכו כי לו יהיבנא להו טעותייהו אין בזה אפילו התחלת גרות כי כבר כתבתי לכת' זה שנים אחדות כי פה... מהנמנע לקבל גרים כי איך יאמרו לו, אתמול... אתמול... כי על הישנים אנו בושים נבוא נגלגל עלינו את החדשים גם נהיה עי"ז ללעג ולקלס כי יאמרו יציבא בארעא וגיוורא בשמי שמיא, אינייהו מיכל אכלו לדין מסתם לא סתם?... והנני שולח לכת'ה העתקה ממה שהשבתי לאיש נכבד בנידון זה ומתוכו יראה דעתי בזה.

ולפי דעתי מצוה לקבוע ההעתקה על המכ"ע אם יסכים כת"ר ע"ז, למען יהיה לאות לבני מרי, המוקירו כערכו הרם ודו"ש וש"ת הבעה"ח.

אהרן הלוי גאלדמאן
חופה"ק קרית משה.

סימן ה'

אלה דברי הרב חיים מען נר"ו.

תורף דברי להרה"ג הגאון המפורסם בעולם יאודה ליב צירלסאהן בקישנוב נר"ו היה בזה"ל בבואי לפה נודעתי מהרה"ג פה כי גדרו ואסרו לקבל גרים ולא למול הנולד מנכרית והוטב בעיני כי יפה תקנו לפי השעה ולפי המקום פה שהפרוץ מרובה על העומד ועי"ז יגדרו מהמתבוללים השכוחה פה וכמבואר בכמה מקומות לאסור וכאשר פה נמצאים המכנים א"ע בשם רב שו"ב קלי הדעת והדת פורצי גדר ומכש"כ כשיהיה להם סמך להיתר מתשובה כ"ת ההתבוללות תעבור הגבול ע"כ לא יכולתי להפיץ ספרו עצי הלבנון ואת כ"ת הסליחה ע"כ.

נא מכ"ת אחרי הגיעו להודיעני במכתב הדו"ש כ"ת.
חיים מען

שלום וברכה מקודש לכבוד הרב האי גאון מפואר בתורה ויראת ד' אוצרו, גודר גדר בכרם ד', מו"ה שאול סתהון שליט"א, רועה עדת קודש אחינו הספרדים יצ"ו בבונעס איירעס ארגנטינא יצ"ו

הסכמת הרב הגאון יעקב מאיר ראש הרבנים בארץ יישראל, ראשון לציון ונשיא הרבנות הראשית ירושלים (א"י)

ב' אדר תרפ"א

אוצר החכמה

לכבוד

האדון הנכבד מר משה הכהן שליט"א
מנהל חברת בני אמת, ומזכירו הנכבד מדה תוופיק יוסף שליט"א.

אחים יקרים, שלום לכם!

בתשובה למכתבכם מיום ד' שבט, עלי להשיב מפני הכבוד, אחרי כי הגאון הרה"ג מרא דאתרא, המפורסם בפסקיו להלכה, בספרו הבהיר דבר שאול מצא לנכון, במקום שהפרוץ מרובה על העומד לגדור גדר ולאסור לקבל גרים, וכן לא למול את הבן הבא מהנכרית וכ"ו, כמו שנראה כן מפורש מדברי הרבנים המסכימים על דברי הגאון הפוסק שיחי' (כי אור הפסק דין עצמו לא הופיע לעינינו) וכמו שטעמה טעם בדב"ק סימן ג' שכתב ח"ל. "מפני כי העיר הזאת חפשית עד מאד ואיש הישר בעיניו יעשה וכ"ו, ואם כן כל איש אשר חשקה נפשו בבת נכריה מביאה אל ביתו ותהיה לו לאשה או מביא שלשה הדיוטות מן השוק ומגיירה בפניהם כאשר מצוי גם עתה ויש להם בנים פסולים ואומרים שגיירו אותם, ואם ישאל אדם אותם מי גיירם ישיבו בחציפות מי שמך וכ"ו... עכ"ל ובכן מי יבוא להרהר אחריו חלילה, ואדרבא ראוי לקבל דבריו, כהלכה למשה מסיני, ולומר אישר חיליה לאורייתא ולית דין צריך בשש, ועיין הגאון מרן הב"י בספרו הבהיר אבקת רוכל בדין הפרוכת סי' ס"ו, והאל ברחמיו יחזירם למוטב לתפארת עם ישראל, ולכן חברים יקרים בוני אמת, לעמוד ולחזק את תורתנו תורת אמת, ותקבלו משכורתכם מהאל אמת. מוקירכם ומכבדכם.

הצבי יעקב מאיר ס"ט.

מקום החותם.

**הסכמת הרב הגאון אברהם יצחק הכהן קוק הרב הראשי לארץ ישראל
האב"ד בעיה"ק ירושלים תובב"א.**

ט' ניסן תרפ"ה

אחדשה"ט באה"ר!

הגיעני יקרת מכתב קדשו, בצירוף ספריה דמר, דבר שאול, וראיתי מלכים מדיינים דינא דקשוט להסיר מכשול מדרך עמנו, בדבר מקבלי גרים, שלא כדת וכשורה, אשר עליהם בודאי נאמרו דברי חז"ל הקדושים, רעה אחר רעה, תבא למקבלי גרים, כיבמות ק"ט ב. ודהתוס' שם ד"ה רעה, דהיינו דוקא כשמשויאין אותן להתגייר או שמקבלין אותם מיד, אבל אם הם מתאמצין להתגייר מקבלין אותן, פשוט הוא דהיינו דוקא כשמכירין בהן שהם מתגיירין בלב שלם לש"ש.

אבל אלה שמקבלין גרים גרורים, שבשביל דברים של חומריות ותאות לבם הם מתגיירים, בודאי עליהם נאמר רע ירוע, ותבא עליהם רעה אחר רעה, כי גרים כאלה ודאי קשים לישראל כספחת, והם מביאים קוצים בכרם בית ישראל.

והרי מפורש אמרו חז"ל בכורות ל' ע"ב נכרי שבא לקבל דברי תורה, חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו, ר"י בר"י אומר אפי' דקדוק אחד מד"ס, ואיך אפשר לקבל גרים באופן כזה שיודעים ברור שאחר גרותם יעברו על דברי תורה, אמת הדבר שיש לתמוה על השמטת הפוסקים הלכה זו, לגמרי, מ"מ הלא משנה לא זזה ממקומה ואין חולק ע"ז עכ"פ כד' ת"ק שחוץ מד"א של תורה אין מקבלין אותו.

ואע"ג דקיי"ל כמ"ד כולם גרים הם ביבמות דף כ"ד ע"ב, ונכלל בזה ג"כ איש שנתגייר לשום אשה, ואשה שנתגיירה שום איש, נראה מדהתו' חולין דף ג' ע"ב ד"ה קסבר, ודהתו' יבמות שם ד"ה הלכה, דהיינו דוקא כשהגירות הי' שלם, בקיום המצות, אבל כשלא נתגיירו לגמרי, דהיינו בלא קיום המצות ושמירתן, וגם הכונה היתה בלתי הוגנת אז הם גרועים מסתם גרי אריות דחשיב התם בברייתא דאיכא למ"ד דכולם גרים הם, אלא שהם ככותים, שלמ"ד גרי אריות הן נחשבים מן הדין כגויים לכל דבריהם, והיינו משום דאיכא תרתו' הגירות שלא לש"ש, וקיום מצות בשלימות ג"כ אין כאן דעכ"פ עבדו ע"ז בשיתוף כדאמרי' שם בתו' מקרא דואת אלוהיהם היו עובדים ובלשון התוס' דחולין שם שלא נתגיירו לגמרי, ומשמע דלאו דוקא ע"ז אלא כל שלא מקיימים מצות, וגם המחשבה היתה שלא כראוי, אז אין כאן גירות כלל, ולשון הרמב"ם והשו"ע בסי' רס"ח בנתגייר לשום דבר, וחוששים לו עד שתתברר צדקתו מבואר, שאם רואים שאינו מתנהג בדת ישראל, והגירות היתה בשביל איזה דבר, אין זו גירות גמורה.

ולא עוד אלא שהמקבלים אותם הרי הם עוברים על לפני עור ממנ"פ דאם נאמר שאין גירותם גירות גם בדיעבד, הרי הם מכשילים את הרבים במה שמחזיקים נכרים בחזקת ישראל, וכמה תקלות וחורבות נפקי מזה, בידי קדושין וגיטין ויבמין שנחזיק את בנו ממנה כבן, ואם תהי' לו אח"כ אשה ישראלית, וימות בלא בנים אחרים, נתיר אותה לעלמא בלא חליצה גם כשיהיה לו אחים מן האב, שלא כדין וכיו"ב, טובא, ואם באמת הם גרים ובדיעבד מתחייבים בכה"ת כולה, הרי הם מכשילין אותם בזה שמחייבין אותן בעונשין של איסורי תורה שעוברים עליהם, וקודם שבאו לידי מדה זו הלא לא נתחייבו בהם, ואין נענשין עליהן, וכדאמרי' ביבמות דף מ"ז ע"א כשמדיעין אותו עונשים של מצות אומרי' לו הוי יודע שעד שלא באת למדה זו אכלת חלב אי אתה ענוש כרת, חללת שבת אי אתה ענוש סקילה, ועכשיו אכלת חלב אתה ענוש כרת, חללת שבת אתה ענוש סקילה, והרי אנו מצווים על לפני עור אפילו בגויים, וכדאמרי' בע"ז ו' ע"ב מנין שלא יושיט אדם אבר מה"ח לבן נח ת"ל ולפני עור ל"ת מכשול, וק"ו בנ"ד שמכשיל אותו בהיותו אח"כ נכנס במדה ידועה בכלל ישראל לחיובא, והוא נענש על ידו על כל מה שהוא

עובר מדברי תורה, ע"כ יפה עשו כת"ר ורבנן קדישי המחזקים את ידו שגדרו גדר במדינתם, ששם הפרוץ מרובה, ורבו גיוריות כאלה שאינם אלא לפנים, שלא לקבל גרים כלל, ומי שרוצה באמת להתדבק בקדושת ישראל, שיבא לעקו"ת ירושת"ו, שיחקרו אחריו יפה בני דינא רבא, באופן שלא יהי' שום משוא פנים בדבר, לקבל כ"א אלה שנהי' בטוחים בהם שמתגיירים לש"ש, ושישמרו לעשות את כל דברי התורה, אחר שיתחייבו בה בעברם בברית השי"ת ע"י הגירות ושיכנסו באמת תחת כנפי השכינה, ותחזקנה ידי כת"ר, ויישר חילי, על אשר יעמוד על משמרת הקודש, להמנע מכל תקלה המהרסת ועוקרת קדושת ישראל ותורתו.

אג"ת ח"א

והנני בזה לאשר ולקיים גזירת חכמים כת"ר ויתר רבני גאוני דורנו שהסכימו על ידו בתקנה גדולה זו במדינת ארגנטינא יצ"ו.

והשי"ת יעזרנו ע"ד כבוד שמו, והי' זה שלו' וברכה כנה"ר ונפש ידי"ע דוש"ת באה"ר, מהר הקודש מירושלם.

אברהם יצחק הכהן קוק

נ.ב. ועל כל הגיוריות שיש בהן כל הפסולין שמנה כת"ר במכתבו, שחלילה להקל בהן, ולהחשיבן לגיוריות שנכנסו בכלל ישראל, פשוט דהיינו להחמיר, ומ"מ לא נדון בהן להקל להוציאן מתחת בעליהן בלא גט וכיו"ב, עד שיבורר ענין כל אחת מהן בפרט, ובודאי גם דעתי" דמר והרבנים שמסכימים עמו, ג"כ הכי אזלא דלא ניתי למנגע באיסורא, בפרט בדברים חמורים, כאיסור א"א וכיו"ב.

ידי"ע הנ"ל.

ו לחדש טבת ש' תער"ג

בה"נו

מכתב תשובה על שאלתי בעיני הנפיחה מאת הרה"ג מעוז ומגדול החסיד איש אלקי קדוש הוא הרב הראשי שבעירנו ארם צובה ראב"ד כקש"ת וכמה"ר יעקב דוויק הכהן זלה"ה.

שלום רב וישע יקרב לאור נערב השוחט הנאמן זרוע המיומן צנצנת המן דינא הוא ונחית לעומקא דדינא הרב המופלא וכבוד ה' מלא כקש"ת כמה"ר שאל סתהון יחש"ל ותנשא מלכותו נס"ו כיר"א.

האיר חרח מכתב יד"ק ונתבשרנו וכו' והיה לנו למשיב נפש כי קשה עלינו פרידתו ומה גם כי כשנסע לא היינו בעיר וכו' ומה ששאל כת"ר על ענין בדיקת הריאה הנהוגה באר"ץ שאינם אוכלים מבשר הנפיחה כיצד יעשו ק"ק שבאו מהתם להכא לזאת אשיב תמהני מי שבקי בחדרי הש"ס כיצד ארי נעשה שואל זאת אשיב אל לבי אין זה כי אם ענוה יתירה ומצאתי להם היתר ולא נעלם מכ"ת מ"ש מן ז"ל ביו"ד סי' רי"ד וז"ל לעשות כתקונן ואפי' בדברים שיהו אסורים בהם בעירם מפני מנהגם ואין מנהג העיר שבאו לדור בה לאסור הותרו בהם אם אין דעתם לחזור עכ"ל ומזה למד האשל אברהם ז"ל להתיר למי שהלך ממקום שנהגו לאסור בשר נפיחה לאכול בשר נפיחה במקום שנהגו להתיר והוא הוא נד"ד ממש (אנכי לא רציתי לסמוך על עצמי בזה, הרב ז"ל האריך ואני קצרתי, והנהגתי פה בואיננו לבדוק בהגבהה כמ"ש בש"ע יו"ד סי' ט"ל סק"א שהיא חמירא מנפיחה ואם באנו לבדוק כמנהג עירנו אר"ץ הטובה להטריף סירכא כל שהיא אינו עולה כשרה א' משלשים מפני שפה שוחטים בהמה גסה. המחבר) ואני בזכרי מאמר החסיד בעל חובת הלבבות ז"ל וז"ל הצדיק והישר ידידותו זכה חברתו שמחה הרחקתו אנחה וכמ"ש ז"ל בצאת צדיק מן העיר פנה זיוה פנה הדרה אכן מה נעשה בע"ה נתראה פנים בפנים ששים ושמים ביריש"תו ונראה בשמחתכם ושם נשמחה בו ושלום רב לרב נכבד כ"ד הח"ו באה"בר וברב עז ושלום

הצעיר יעקב שאול דוויק הכהן יצ"ו.

סימן ו'

תשובת הרה"ג הגאון המפורסם בעולם יהודה ליב צירלסאהן גר"ו.

לכבוד

תשובה על מכתבו הנכבד אתכבד להודיעו כי מאד מאד הוטבה בעיני הגדר שגדרו הרבנים שלכם שליט"א, "שלא לקבל גרים ושלא למול הנולדים מנכריות," מצד דרישת תנאי מקומכם, יישר אפוא חיל כת"ר וחבירו הרבנים הנעלים, העומדים בפרץ.

כן יפה עשה כת"ר במה שנמנע מהפצת ספרי "עצי הלבנון" עקב התשובות סי' ס"ג וס"ד, העלולים לקלקל תקנה זו שהיא באמת נאדרה בקודש.

אמנם כל המעיין בתשובה ס"ג בשים לב כראוי יראה כי כל ההיתר נאמר שם רק מצד "שעת הדחק דכדיעבד דמי" ומצד עוד טעמים אחרים שעושים הוראה כזו ליוצאה מן הכלל אולם הצדק עם כת"ר שיש לחוש לשמא ישתו ממנו התלמידים

הרעים ותתמוטטה על ידי שתיה כזו אשיות תקנתכם הנעלה מאד מאד. יצוה לכם אפוא ה' את כרכתו כרצון ידידו ומכבדו ודו"ש מל"נ.

יְהוּדָה לִיב צִירְלֶסְאֶהן

ג.ב - יואל נא אפוא בטובו להחזיר לי את הספרים "עצי הלבנון בצרוף התמורה בעד ספרי "גבול יהודה".

סימן ז'

שאלה בענין קרקעות שקנו מע' שרי ישראל יר"ה בארץ והושיבו בהם יהודים שהם חורשים וזורעים ונוטעים אילנות וכרמים אם יש להם איזה תקנה לחרוש ולזרוע בשנת השמיטה או לא.

תשובה לכאורה יש למצוא להם תקנה לחרוש ולזרוע כיון דקיי"ל דשביעית בזה"ז מדרבנן וכמו שיתבאר אפילו במקום פסידא מותר לחרוש וכו' וכמו שיתבאר גם זה לקמן אי"ה והכא אם לא יחרשו ויזרעו יצטרכו אותם היהודים לחזור בעירות למצוא טרף לביתם וישארו הקרקעות והכרמים מבלי יושב ובאים גוים ומקלקלין אותם וגם האילנות ההם מתיבשים כיון שאין מי שישקה אותם.

ומנא אמינא לה דשביעית בזה"ז דרבנן ממאי דגרסינן בפרק השולח דף ל"ז על מתניתין דהתקין הלל פרחבול מי איכא מידי דמדאורייתא משמטת שביעית ותקון רבנן דלא תשמט אמר אביי בשביעית בזה"ז ורבי היא דתניא וזה דבר השמיטה שמוט בב' שמיטות הכתוב מדבר אחת שמיטת קרקע ואחת שמיטת כספים בזמן שאתה משמט קרקע אתה משמט כספים ובזמן שאין וכו' ותקון רבנן דתשמט זכר לשביעית ראה הלל שנמנעו העם מלהלוות זא"ז עמד והתקין פרחבול ומי איכא מידי דמדאורייתא לא משמטת שביעית ותקון רבנן דתשמט אמר אביי שב ואל תעשה הוא רבא אמר הפקר ב"ד הפקר, ופירש"י ז"ל בזמן שאין אתה משמט קרקע כגון עכשיו שבטלה קדושת הארץ רבא אמר בין לרבנן דפליגי עליה דרבי ואמרי שביעית משמטת מלוח מדאורייתא ותקן הלל דלא תשמט ובין לרבי דאמר לאו דאורייתא ותקון רבנן דתשמט לא תקשה דבר ע"כ, ותו' ז"ל פירשו בזמן שאתה משמט קרקע דהיינו יובל אתה משמט כספים ולשביעית קרי שמיטת כספים וכ"כ הר"ן ז"ל וכ"כ התוס' בקדושין דף ל"ח ע"ש, ובהא דרבא פירשו התו' ז"ל דלא קאי אלא על קושיא ב' דמי איכא מידי דמדאורייתא לא תשמט ואתו רבנן ואמור דתשמט ולזה תירץ רבא הפקר ב"ד הפקר אבל לא אתי לתרץ קו' א' ולאוקמי לתקנת הלל

(ר) רבית. אין מלוים לו ואין לויים ממנו ברבית, ש"ע יו"ד סי'.

(ש) שותפות עמו אסור, שבועה אין מקבלין ממנו, אפילו קפץ ונשבע אינו נאמן, עיין הרמב"ם בפ"ב מה' טוען, ובש"ע חו"מ סי' צ"ב, שחיטתו פסולה, וכתב בפ"י המשנה (חולין י"ח) סוף דבר עקר בדינו שהמחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כגוי לכל דבריו.

(ש) אינו בתורת שליחות. (עיין הרמב"ם פ"ו מה' גרושין) צריכים להשמר ולהזהר ממנו בכל דבר.

(ת) תורתו לחיצונים. אסור לקרות בתורה, תשובתו אינה מתקבלת על שאר עברות, עד שיחזור מחלול שבת.

הנה כתבתי ולקטתי לקט שלישים בקדושת השבת ושכרו ועונשו, למען תדע עד כמה צריך ליזהר בשמירת כל פרטי דיניו הרבים, וזה אי אפשר אם לא ילמוד כל פרטי דיניו פעמים שלש עד שיהיו שגורים בפיו, ובפרט צריך להזהר מאד בהוצאה מרשות לרשות, ואפי' מפה ומפתח צריך להסיר מבגדיהם, ואל יהיה דבר זה קל בעיניך כמה שתראה עתה בעוה"ר רבים אינם נזהרים בזה, ותאמר הותר הותר ואין אסור בדבר הלילה, כי אלה הם מטענות היצר כדי להפיל האדם ברשתו להוליכו לבאר שחת, ואחתום דברי במ"ש החסיד בחובת הלבבות (סוף שער הכניעה) וז"ל הקיצה אחי ואל תתעלם לרפא נפשך ברפואות אשר הורתיך, ואל ימנעך מזה מה שתראה המון בני אדם מתעלמים לרפא נפשות מן המדוה, ותאמר ימצאני מה שימצאם, כי העור כשיודמנו לו הכחלים המועילים שיוכל להתרפא בהם וכו', אין מן הזריזות שיתאחר מזה ויאמר ימצאני מה שימצא חברי העורים, ואלו היה אחד מהם שומע אותו אומר המאמר הזה היה לועג למאמרו ומסכל עצתו, וכפי זה עיין לנפשך והשתדל בכל כחך, ואל תתעלם ממה שיועילך בעוה"ז ובעוה"ב.

סימן לז

יען כי יצאו מקרבינו אנשים בני בליעל לפרוק עול השבת ולעבוד עבודתם בשבת, כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת, ואנכי והחור"ר אתי קמנו ונתעודד בעהי"ת לכבוד שמים לגדור הפרצה הגדולה הזאת באשר נוכל, וכתבנו וחתמנו את הסכמותינו, גם גאוני וגדולי חור"ר ארבע ארצות הקדש

תוכב"א נתנו ידם עמנו וכו"ח הסכמות חמורות לתקון העניין החמור הזה
 וה' יעזרנו ע"ד כבוד שמו אמן.
 ואמרתי להציג הנה את ההסכמות כצורתם למען יעמדו ימים רבים, עד
 ישקיף ה' ויוציא מחשבתינו הטובה למעשה.

הסכמת חכמי ורבני וגאוני אר"ץ יע"א

באשר ידוע חומר אסור חלול ש"ק, ואוכל נבלות להכעיס שביק היתרא
 ואכיל אסורא וכ"ש אם הוא בפרהסיא, כמבואר בתנ"ך וכתלמוד
 ובמדרשים ובפוסקים, ומר"ן ז"ל פסק להלכה בש"ע א"ה קכ"ג שהמחלל שבת
 הרי הוא כגוי לכל דבריו ובא"ח ס' שפ"ה כתב וז"ל ישראל מומר לע"ז או
 לחלל שבתות בפרהסיא אפילו אינו מחללו אלא באסור דרכנן הרי הוא כגוי.
 וכמו כן כתב ביו"ד סי' ב' וקכ"ח וקנ"ח ובח"מ סי' ל"ו וקכ"ה ובהרבה מקומות,
 גם הגאון הגדול בעל חתם סופר בח"מ סי' קצ"ח אחר שהביא דברי הרמב"ם
 כתב וז"ל ואם לא שמע וא"א לכופו הרי הוא מופרש מעדת ישראל, ואין לו
 דת כלל, ופסול לעדות ולשבועה ולכל דבר ושחיטתו אסורה וכל מאכליו ומשקיו
 בחזקת אסור כי אבד נאמנות שלו, ואין חלוק בין פותח חנותו מקצתה או
 כלה ומבואר עוד שם דאפי' לא חלל בפני עשרה אם חלל במקום גלוי שנודע
 לרבים מקרי פרהסיא עכ"ל, ובכל ספרי הפוסקים מבואר שהמחלל ש"ק ואוכל
 נבלות להכעיס אין להאמינו לאכול שום דבר עפ"י עדותו, ומנסך יין ואינו
 מצטרף למניין עשרה, ולא לזמון, ולא להעלותו לס"ת לחובת היום.

והן היום שמענו ותרגזו בטנינו, כי יש מפריצי העם נערים שובבים, שמזלזלים
 באסור ש"ק שבזכותה אנו חיים, וגם באסור מאכלות אסורות, ורוצים
 לפרוק עול, ולפרוץ גדרה של תורה, א"כ חיובא רמיא עלינו מדין הערכות,
 ולכבוד תורתנו הקדושה, להשתדל בכל עוז לשבר מלתעות עול, ולמסור
 נפשינו וגופנו על קדוש השם יתברך, ה' יעזרנו על דבר כבוד שמו.

לכן קמנו ונתעודד אנן חו"ר אר"ץ דח"ל ליקבה"ו לכבוד השבת ולהרים
 דגל תורה"ק ועלתה הסכמתנו כלנו יחד במעמד אחד וחייבנו עצמנו
 בחיוב גו"ח כי כל העובר על אחד מאסורי ש"ק ואפילו באסור דרכנן, ואוכל
 נבלות להכעיס, לצאת וכו' ולקרנותו מין ככתוב בש"ע, ולא ליתן לו אשה
 מכנותינו, ולא ליקח מכנותיו לבנינו, ולא לקדשו אשה, ולא לקוברו בקבורת
 ישראל הכשרים, ופסול לעדות ולשבועה כנו"ל וידענו נאמנה כי כל ישראל

קדושים, גזע דומה לשרשים, ואף מאסור קל נפרשים, ולא נצרכה אלא להעדפה לזרז לנזהרים, ושומע לנו ישכון בטח ושמ"ר.

והיה זה פה צובא יע"א בחדש תמוז שנת התרס"ו בא סי' ושמרו בני ישראל את השבת.

הלא כה דברי החו' ברוב אהבה ושלום.

הצעיר יעקב שאול	הצעיר מאיר	שישון	הצעיר משה הררי	הצעיר עזרא לוי
דוו"ך הכהן ס"ט	ס"ט	ס"ט	ס"ט	ס"ט
הצעיר יעקב דקניש	הצעיר חיים נחמד	הצעיר דוד כמהר"ץ	הצעיר אליהו חמווי	הצעיר יעקב
ס"ט	ס"ט	מנשה סתהון ס"ט	ס"ט	ס"ט
הצעיר ישעיה כאסכי	הצעיר שלמה לניאדו	הצעיר עזרא יצחק	הצעיר ראובן אנקונא	הצעיר
ס"ט	ס"ט	המזי ס"ט	ס"ט	ס"ט
הצעיר מיכאל משען	הצעיר יהודה דוו"ך	הצעיר עזרא עבאדי	הצעיר שלמה	הצעיר
ס"ט	הכהן ס"ט	ס"ט	מלכישובה ס"ט	ס"ט
הצעיר ישעיה כאסכי	הצעיר יצחק	סוויד	הצעיר רחמים בן דיין	הצעיר חיים עלי.
ס"ט	ס"ט	ס"ט	ס"ט	הכהן ס"ט
הצעיר אברהם עבאדי	הצעיר אליהו	עבוד	הצעיר יצחק אביגדור	הצעיר דפאל מארקום
ס"ט	ס"ט	ס"ט	ס"ט	ס"ט
הצעיר אברהם ענתכי	הצעיר יהודה	עטיה	הצעיר יעקב שומר	הצעיר יעקב לופס
ס"ט	ס"ט	ס"ט	ס"ט	ס"ט
הצעיר רחמים מזרחי	הצעיר אברהם אלעזר	הצעיר עזרא דוו"ך	הצייר אליהו הכהן	הצעיר
ס"ט	ס"ט	הכהן ס"ט	ס"ט	ס"ט
הצעיר	הצעיר	הצעיר	הצעיר	הצעיר
ס"ט	ס"ט	ס"ט	ס"ט	ס"ט

הסכמת הרה"ג דעיה"ק טבריא תובכ"א

בהנ"ו

למען אהבת התורה, ולמען קדושת שבת מצוה ראשונה, אשר קדשנו בה שוכן מעונת, ומדין ערבות ישראל זה לזה לשבר מלתעות עול ראינו חובה, ובשם אלהינו קמנו ונתעודד בסוד קדושים רבה, אל לא טובה השמועה אשר הרעישה אזנינו כי קמו בני בליעל לחלל שבתות בפרהסיא, כמעשהו בחול מעשהו בשבת, חוטא ומחטיא, ולא שם אלהים לנגד עיניו וימאן לשמור מצוות ה' ותורותיו, ומה מאד גדול חומר העון הזה, אמרו חז"ל כל המחלל את השבת אפילו באסור דרבנן הרי הוא כגוי לכל דבריו, ואם לא ישמע לקול מורים הרי הוא מופרש ומובדל מעדת ישראל, ואם באנו להעיר על אחת מני אלף חומר אסור חלול שבת אפילו שלא בפני עשרה, תכלה היריעה מהכיל, ועל גדולי העיר חיובא רמיא לרדוף אותו עד חרמה, ולפוסלו לעדות, ושלא לקרותו לס"ת לחובת היום, ולא לצרפו למניין עשרה.

והנה אנחנו חו"ר טכריא ת"ו, בשם אלהינו נזכיר לרדוף אותו האיש וכו', ולא לקבל עדותו ואין לקוברו בקבורת ישראל הכשרים, והרי הוא כגוי לכל דבריו, ואסור בחתון עמנו, ואתה העיר הקרובה אל החל"ל, יודרו להכריז עליו כדת של תורה, וסחור סחור לא יקרבו אליו, ולא ישאו ויתנו עמו במסחריו, ולא לאכול ממאכליו, ולא לשתות מיינו.

וידענו נאמנה כי כל ישראל קדושים לא יעשו עולה, ושמרו בני ישראל לעשות את השבת לדורותם, במצותיו וסודותיו, ובטחוננו אמיץ כי כל איש בשומעו את דברינו היוצאים מקירות לבינו, יתעורר בתשובה וישוב אל השם וירחמהו, כי אעפ"י שחטא ישראל הוא, ואם לא יאבה לשמוע לקול מורים, גם השם לא יאבה סלוח לו, כי אז יעשן אף ה' וקנאתו כאיש ההוא, הנה נתננו לפניו את הטוב ואת הרע המות והחיים, ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך, בכל אות נפשך, וכנא"ה הכותבים וחותמים פה עיר הקדש טכריא תוכב"א בחדש שבט שנת התרס"ז לכ"ע ברב עז ושלום.

אוצר החכמה

הצעיר אהרן אלהדיף	הצעיר דוד רינא	הצעיר שלמה רחמים	הצעיר מכלוף הכהן
ס"ט	ס"ט	אבואלעפיא ס"ט	ס"ט
הצעיר אליהו הלוי	הצעיר מאיר חי	הצעיר משה חימוני	הצעיר יעקב חי
ס"ט	אליקים ס"ט	ס"ט	זריהן ס"ט
הצעיר מכלוף שטרית	הצעיר ראובן אבן		
ס"ט	קיקי ס"ט		

הסכמת הרה"ג בדה"צ דעיה"ק חברון ת"ו

ויהי נועם ה' אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו וגו'. היום הזה הגיע לידינו החו"מ הסכמה החתום עליה חו"ר עוב"י אר"ץ, תהלתם מלאה הארץ, אשר תורת אלהים בקרבם, וחושן משפט על לבם, החרדים על כבוד התורה ודת היהודים, וחדשות השמיעונו ודבריהם הכהילוננו, חרדנו ואין נחת, רגזו גם תפתה ובאר שחת, כי יצאו אנשים בני בליעל, וכפרו באלוה ממעל, אשר ברא עולמו בששת הימים וחדלו לשבות ביום השביעי אשר קדש אותו, ויתנהו לנו לאות בריתו, וחללוהו בראש כל חוצות, ובדת ישראל עשו פרצות, אוי להם הארורים, אשר מדעת הם נבערים, ולא פחדו מעלבונה של תורה, הסירו המצנפת והרימו העטרה, וישלחו לאפס את הזמורה, לפרוק מעליהם עול מצות, ויעברו ביד רמה ובקרבים הוות, ומעלת אחינו השרידים ערכו אתם מלחמה, על אהבת תורתנו התמימה,

לגדור פרצותיה ולחזק החומה, וירדפום עד חרמה, להפרישם מעדת ישראל, ולא להתחתן בם, גם לברית המילה לא לקרבם, ולא יחתו עם ישראל בקבורה, ולא להשלים עמם מניין עשרה, וכאמת שמחנו לראות קנאת השם שכמותם, אשר מסרו כוחותם, על ברית אבותם, לכן גם ידינו תכון עמם להסכים לגזרתם, עד תמם, כי כן ברטנו ברית לאלהינו, לכל יתערב זר בתוכנו.

ואתם הרי ישראל חזקו ואמצו, ולמלחמת ה' החלצו, התיצבו והתלכדו, לא תגורו מפני איש ולא תפחדו, ואנחנו ואתם נהיה לאגודה, ללחום מלחמת ה' לתורה ולתעודה, והחטאים האלה בנפשותם, עלינו להבדילם מעדת ישראל ולדחותם, עד יהיו למשל ולשנינה, ולא יהיה להם ער ועונה, ואין להם חלק בישראל, ולא בתורה ולא בגואל, עד אשר ישונו מדרכם הרעה וממעל נפשם הרשעה, ונא להודיענו אם לא ישונו מדרכם המנוולה, למען נעשה כד"ת במערת המכפלה, קומו השרים משחו מגן, וזכות אבותינו הקדושים עלינו יגן, עד אשר יהוננו ה' ויתמו חטאים מן הארץ, ולא יהיה עוד בנו פורץ פרץ, והחטאים האלה אשר עשו ביד רמה, יתן ה' אל לבם וישונו בתשובה שלמה, ואז ישיב ה' את שבות עמו, ובגודל שכרו ישונו לנחמו, בבניין המקדש וההראל, וכא לציון גואל, כה דברי חו"ר ופקידי ומנהלי עיה"ק חברון תובב"א החותמים בדמעה על חלול התורה והדת ומעתירים בעדם עתרת החיים והשלום.

הצעיר סילמאן מנחם הצ"בי רבינו מאיר ע"ה מאיר שמואל הצעיר רבינו חנוך
מני ס"ט פראנקו ס"ט קשמיל ס"ט חסון ס"ט

הסכמת מעלת הרבנים הגדולים רבני אר"ץ

הדרים בעיה"ק ירושלם תובב"א

קול נהי נשמע בציון, קול חרדת רגשי אנשי קודש תופסי התורה, רבנן דסורא תקיפי ארעא דאר"ץ הטובה יע"א צועקים בלב מר, ולכם חומרמר, על ארץ מולדתינו עיר ואם בישראל, ארץ ממנה יצא להם לחמה של תורה, הן עתה נהפכו עליה ציריה, נהפכו עליה בלהות, באו בה פריצים וחללוה, עלה הפורץ לא ידענו את שמו, לא נין לו ולא נכד בעמו, ומחה ה' את שמו, ורבצה בו כל האלה הכתובה בספר התורה וישבות השבת. שבת הוא וישבות מן העולם. מסית ומדיח חוטא ומחטיא את הרבים, לעבור על דת לחלל את השבת השקולה ככל המצות, ונלוו אליו נערים המנוערים, בשקט בנפש בחלול ש"ק, ובפריצת גדר מאכלים אסורים, ה' יצילנו, אוי לאזנים שכך שומעות אוי לעינים שכך רואות, אויה הוה על הוה, ולקנאת ה' צבאות

קמו ונתעודדו חו"ר אר"ץ יע"א, לגדור גדר ולעמוד בפרץ, והסכימו הסכמה המורה, שכל מי שמחלל שבת ואוכל נבלות וכיוצא להפרישו מעדת ישראל לגמרי, ויהיה כאינו יהודי לכל דבריו, ובכן אמרנו יישר חילם, וה' יעזרם ^{את"ת 1234567} ע"ד כ"ש.

והנה מלבד שאין דבריהם צריכים חזוק, ומה גם לבוא להסכים על הסכמתם ^{אוצר החכמה} כיהודה ועוד לקרא, עכ"ז רעדה אחזתנו, ורגשו לבותינו, ולא יכלנו למנוע את עצמנו, מלגלות את דעתינו על פי האמת והישר, ונתקנאנו קנאת ה' צבאות על ארץ מולדתנו, ארץ זבת חלב ודבש, באמת היא היתה כדבש, כל חיך שטועמה אומר לי לי, מגאוניה ורבניה וחסידיה, הכל מריצים אגרותיהם, הכל שואלים, הכל נעזרים, מרבניה וגדוליה וחסידיה ויראי ה' אשר בקרבה, הן עתה נפל לארץ נזרה, הוי הוי. ה' יחזיר עטרה ליושנה.

על כן באנו החתום אנן חו"ר ילידי אר"ץ הדרים כעת פה עיה"ק ירושת"ו, שכל מה שעשו הרבנים רבני אר"ץ יע"א גם אנחנו מסכימים, וגם ידינו תכון עמהם, ולא עוד אלא וכו' ולפני כותל המערבי שלא זזה ממנו שכינת עיזנו, לנקום מכל בר ישראל שיעבור על הסכמת רבניהם וחכמיהם; בעניין הלול שבת ומאכלות אסורות, ה' יחזירם למוטב, והחוזרים בתשובה אחינו הם, וה' יצליח בידם ויסלח להם, ותקותנו חזקה שישראל קדושים ויחזרו לשרשם הטוב, וישמעו לקול מוריהם ורבניהם וחכמיהם, ואז יתברכו בכל ברכות התורה אמן.

הכ"ד אנן צעירי הצאן הבעה"ח פה עיה"ק ירושת"ו. לכבוד התורה ולומדיה ולכבוד שמים הח' בש"א לח' שבט תרס"ז לב"ע ברב עז ושלום.

הצעיר יצחק	לבטון	הצעיר יום טוב	ידיד	הצעיר יו"ט ישראל	הצעיר אברהם
ס"ט		הלוי ס"ט		ששון ס"ט	פאלים ס"ט
הצעיר שאול	קצין	הצעיר יוסף	שרים	הצעיר אברהם	ענתבי
ס"ט		ס"ט		ס"ט	ס"ט
				הצעיר יצחק	עבאדי
				ס"ט	ס"ט

הסכמת הרבנים הגדולים בי דינא רבה דעיר הקודש ירושת"ו

אנחנא בי דינא רבא דפה עיר הקדש ירושת"ו דח"ל. ראה ראינו את כל דברי הרבנים הגדולים חו"ר אר"ץ הטובה יצ"ו, תושבי עיה"ק ת"ו ותושבי אר"ץ הטובה, על דבר הפרצה הגדולה אשר נהיתה בארץ ההיא.

שקמו פריצים ורצו להרוס פנות הדת לחלל שבת בפרהסיא, ועוד דברים המדאיבים לב כל ירא אלהים ושומר דת, ובאמת כי כל דבריהם כגחלי אש בוערות, על עזות מצח כזה, אוי לדור שכך עלתה בימיו, וזו אינה צריכה לפנים, כי גם ידינו תכון עמהם, והננו מסכימים לכל דבריהם, וככה שכינת עזינו השוכן בציון ובכח תוה"ק, הננו וכו' לכל מי שירצה לפרוץ גדר התורה וכו', והרי הוא מופרש וכו' ואין לו חלק ונחלה באלהי ישראל ונוסרו כל הפריצים ולא ישלחו בעולתה ידיהם, ושומע לנו ישכון בטח ושאנן מפחד רעה, ועליו תבא ברכת טוב. כ"ד החותמים בדמע לב על חלול התורה, פה עיה"ק ירושת"ו בש"א לחדש שבט התרס"ז ליצירה ברב עז ושלום.

הצעיר גבריאל שבת
ס"ט

הצעיר יצחק
בכמהר"י שרים ס"ט

יעקב שמעון מטאלון
ס"ט

הסכמת המאור הגדול ראש הגולה כבוד מעלת הראש"ל שליט"א

אנא נפשאי ראש"ל הבא על החתום, הנני להודיע ולפרסם ברבים, חרדת אנשי אמונה הרבנים הגדולים שומרי משפט בעוב"י אר"ץ רבא יב"ץ, על השערוריה שנתהוותה במח"ק ככתוב בהסכמתם, הרעישו לבות כל שוכני ארץ ישראל, והלהיבו את כל תושבי עיר הקדש ירושת"ו, כל השומע יזעק אהה, אוי, ואבוי איך נהיתה כזאת בעיר ואם בישראל, ארץ ידועה למגדלת רבנים חכמים סופרים, יראי ה' וחושבי שמו.

והנה קמו כאיש אחד חברים חו"ר אר"ץ לפנים ואור להם בציון העי"א ועליהם הרבנים הגדולים ב"ד רבא שבירוששת"ו, וחזקו ואמצו את הסכמת הרבנים הנ"ל הלוטה תוך דנא, ככל האמור ומדובר בה.

ובכן גם אני הצעיר יחד עם כל גדולי ישראל אלה שיחיו לעד נאמר בצרוף קוב"ה ושכנתיה וברשות תורתנו הקדושה שתתעלה וכו'. והרי הם מופרשים ומוכדלים מעדת ישראל. עד שהאל ברחמיו יחזירם בתשובה שלמה, ויטע בלבם אהבתו ויראתו אמן, והיה זה בשליש אחרון לחדש שבט שנת התרס"ז וקיים.

הצב"י יעקב מאיר ס"ט

רכו. הרואה פרחי האילן מה מברך. ובו סעיף אחר:

באר הגולה

א ברכות מז. ב מנכדי טס הגהת מי מוני.

א הרואה פרחי האילנות שמוציאין פרח אומר בא"י אמ"ה שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם וראינו מברך אלא פעם אי בכל שנה ושנה ואם איחר לברך עד אחר שגדלו הפירות לא יברך עוד:

ברכת

כף החיים

לדברי המק"י שכתבו שע"י ברכה זו מברר נילולי הקדושה מן הלימה יש עיד איסור ניסוף דבורר וע"כ אסור לברך ברכה זו בשבת ויו"ט. וכן עמא דבר:

ה **כנוסח** הברכה יזכר לומר בדמיה עובות כלשנא דלומר צ"ש ברוך מרחם על הבריות וגם

בברכת השחר משנאח הבריות מל"ח שם אות יו"ד:

ו **מאד** יתעלם בכונתו בברכה זו שסיח לחיקון הנשמות שהם מגולגלות בעלי השדה והעשבים

בזה"ל ויבקש עליהם רחמים. מורה באלב"ע אות קל"ט.

חס"ל אות כ"ג וסגור בברכה זו עליו נאמר ראה ריח

בני כריח שדכ אשר צרכו ה' ויחן לך וכו' א"ל אות אי

צ"ש סי"ג:

ז **טוב** שיגמרו כנסיה לשים לברכה האילנית ויפרישו

אחר הברכה שיפריש ללדקה בין כולם כמנין

מ"ה ולא יפחתו כל אחד מני פדויות נגד נר"ן ויאמרו

קדים וכו' עילוי גדול לנשמות שנהגלגלו בדלח"ה. מל"ח

שם אות ו':

ח **וזהו** סדר ברכת האילנות. תחלה יאמר ויקי טעם

וכו' ואח"כ יאמר הללויה הללו את ה' מן

השמים וכו' עד סופו:

ואח"כ יאמר לשם יחד קבש"ו. בדחילו ורחימו. ורחימו

ודחילו. ליחדא שם י"ה צו"ה ביחודא שלים

(והוה יאסדוניה) צ"ש כל ישראל וצ"ש כל נפש רוח נשמה

חיה יחידה המתחיים אל שורשי נפשנו רוחנו נשמהנו

חייחנו יחידחנו ומלבושיהם וסקרוביהם אליהם שמכללות

אילנות בריאה יצירה עשה ומכל פרטי אילנות בריאה יצירה

עשה. הרי אנחנו באים לקיים מצות ברכה שתקנו רז"ל על

ראיית אילני דמלבלבי ויעלה לפניך כאלו כווננו בכל

הכוונות הראויות לכיון בברכה הזאת וסודותיה. והוא

חשובה לפניך ברכה זו לברר ולהעלות על ידה כל נילולי

הקדושה המעורבים בלימה וגם כל הנפשות רוחות ונשמות

המגולגלים צו. וברוב רחמיך וברוב חסדיך תאיר להם

והשלים צידורם וחיקונם. י"א גיבור דיורשי ייחודך כיצבת

שימרים. (נג"ד יב"ש) בירכס מ"סרס ריחמי לידקהך חיימד

גימלם (בפ"ר לח"ג).

ויכי

ראוי לברך ברכה זו ולא קודם לכן ולא אח"כ וכ"מ מלשון הגמ' דקאמר האי מאן דנפיק ציומי ניסאן וחזי

אילני דקא מלבלבי וכ"כ הל"ק"ט ח"ב סימן כ"ה מדאמרו

כיונא ציומי ניסן משצע דעל פרחי השקדים שממחרין

הדבס קודם ניסן אין לברך יעו"ט. ומימי י"א דיומי ניסן

לא דוקא דמיס בחידש אחר. א"ל אות אי צ"ש סי' ל"ד

וכ"כ המח"ש ובאר מן האחרונים. אבל הברכ"י אות

ב' כתב דברכה זו על דרך האמת שייכא דוקא למי ניסן

ט"ל. וכ"כ בספרו מורה באלב"ע אות קל"ה דהמדקדקים

מקפידים שיהא צניסן דוקא ויכ"ה שתי אילנות ויולאין

לשדה לברך ט"ל. וכ"כ צ"ח מועד לכל חי סימן אי אות

ט"י וכן מסיק הפת"ד אות ב' ודחה דברי מי שכתב צ"ש

ליקושי האר"י דיכיל לברך גם אחר ניסן יעו"ט. וע"כ

כיון דאיכא פלוגתא בזה וכ"מ מלשין הגמ' דדוקא צניסן וגם

ק"ל ס"ב להקל אין לברך אלא דוקא צניסן. וכן עמא דבר מיסו

מי שאיחר ולא ביבך צניסן נראה דיכול לברך אחר"כ בלא שו"מ:

ב **ואין** לברך אלא על אילני מאכל. הל"ק"ט שם.

מל"ח שם. אבל א"ל להיות שני מינים אלא

כיון שיש שתי אילנית אפילו הם מין אחד ומוליאין פרח

מברך כ"מ מלשין הגמ' דקאמר והזי אילני דקא מלבלבי

ומיעוט רבים שנים. ומיסו לכתחלה יש לחזר על מקום

שים צו ריבוי אילנות ועשבים ולברך שם כדי להעלות

ע"י ברכהו נילולי קדושה מכל מה שיש שם. ועיין לקמן

אות י"א:

ג **ואם** יכול לברך על אילנות הנטועות בחצירו עיין

פס"ח סוף דפ"ט שכתב דיכיל לברך יעו"ט.

וכביאו הזכ"ל הי"ג אות כ"ז. אבל צ"ח מל"ח שם אות ז'

כתב דבספר לב חיים ח"ב ה"ב הביב על דברי פס"ח הגז'

דנריך ללאח מקרי העיר וחובה כדי לברך ברכה זו אלא

שסיים דלזקן מופלג אי חלוש המזג דקשה לו הוליאה

רחוק מן העיר אזי יכול לברך בחצר גת יעו"ט. וכ"כ

בספרו רנ"ח:

ד **בשבת** ויו"ט אין לברך ברכת האילנות שמא

יטלגל האילנות או יקח צידו הפרחים

להריח בהם או שמא יהלוי. מל"ח שם אות ט' ונראה